

ΜΗΝΙΑΙΟ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΑΠ. ΜΑΜΜΕΛΗ

«Βάρκα και Ψυχή».

ΧΡ. ΔΕΒΑΝΤΑ

«Η Μπρόβα».

Κ. Δ. ΕΛΛΗΝΑ

«Υστερα από τὸ ταξίδι».

ΠΑΝΟΥ ΣΠΑΛΑ

«Πειραιώτικες ἀγάπες».

ΜΑΙΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

«Γοργά θὲ νὰ σημάν' ἡ ὥρα».

ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΥΛΟΝΟΓΙΑΝΝΗ

«Ἐγὼ πολὺ πονέσει».

ΣΤ. ΣΤΑΝΕΛΛΟΥ

«Δυὸ λόγια ἀπὸ μιὰ ἱστορία».

Ν. ΧΑΝΤΖΑΡΑ

«Εἰδύλλιο».

Κ. ΚΟΚΟΡΟΒΙΤΣ

«VII».

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ: ΜΙΧ.ΧΑΝΝΟΥΣΗ: (ΑΓΓ. ΔΟΞΑ, «Γκαρσόν... Ένα ούτσου», ΝΤΟΛΗ ΝΙΚΒΑ, «Τρία Μονόπρακτα», Κ. ΚΟΦΙΝΙΩΤΗ, «Ἐπὶ γῆς Εἰρήνη», ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ, «Στεργιές καὶ Θάλασσες»), Μ. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ: ΠΑΝΟΥ ΣΠΑΛΑ «Πειραιώτικες εἰδήσεις», ΑΝΤ. ΠΕΤΡΑΚΗ, «Δουλουδένια ἀλυσίδα», ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ — ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ. — ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΜΑΣ. ΘΕΑΤΡΟ — ΜΟΥΣΙΚΗ — ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ, ΕΙΛΗΣΟΥΛΕΣ ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ — ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ.

ΣΑΒΒΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

«Η Νύχτα».

Κ. Ν. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

«Τί μ' ὀφελὲι κι' ἂν σ' ἀγαπῶ».

ΑΒΡ. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

«Cevdet Cudret».

CEVDET CUDRET

«Τὸ ρολόι», (Μετ. Ἀβρ. Παπαζογλου).

ΓΙΩΡΓΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

«Μ' ἀρέσει».

MAURICE MAETAIRLING

«Σοφία καὶ Πεπρωμένα» (Μετ. Α. Τριποδάκη)

ΧΡ. ΠΥΡΡΑΣΟΥ

«Λόγια στὸν Μαίτρο».

ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΠΑ

«Διαπίστωση».

ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΔΙΑΚΑΚΟΥ

«Ἠλιόγεμα».

ΧΡΟΝΟΣ Α.
ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1933

ΦΥΛΛΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΕΡΓΑΜΟΥ 17
ΑΘΗΝΑ

“ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ,,
ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΠΕΡΓΑΜΟΥ 17
Τυπογραφεία : Τσαμαδοῦ 41 Πειραιῶς

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐξωτερικοῦ χρόν. 1 δολ.
Ἐσωτερικοῦ > 50 δραχ.
> ἑξάμ. 25 >
Αἴγυπτος 25 Αἴγ. γρόσια
Δωδεκάνησα 25 Λιρεττες

“LE DEPART,,
REVUE MENSUELLE LITTERAIRE
DES JEUNES ECRIVANTS

BUREAUX : ΠΕΡΓΑΜΟΥ 17
Imprimerie : Tsamadou 44

ABONNEMENTS

Etranger pour une année 1 doll.
Interieur > 50 drach.
Egypte 25 piastres
Rodi 25 lirettes

ΙΔΡΥΤΕΣ
ΣΤ. ΣΤΑΝΕΛΛΟΣ-Μ. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΝΙΚ. ΑΐΒΑΛΙΩΤΗΣ

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ :

ΔΙΗΓΗΜΑ : ΜΙΧ. ΧΑΝΝΟΥΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ : ΣΩΤΗΡΗ ΣΚΙΠΗ, Γ. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ (RED), ΡΙΤΑΣ ΜΠΟΥΜΗ,
ΑΠ. ΜΑΓΓΑΝΑΡΗ, ΑΝΤ. ΓΙΑΛΟΥΡΗ, Γ. ΜΟΥΡΕΛΟΥ, ΘΕΜ. ΑΘΗΝΟΓΕΝΗ,
Ν. ΑΐΒΑΛΙΩΤΗ, ΑΛ. ΣΑΚΚΕΛΑΡΙΟΥ, ΑΛ. ΜΠΑΜΠΙΛΗ, ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΡΙΑΔΗ,
Γ. ΣΑΡΑΝΤΗ, Α. ΚΟΠΟΛΑ, Χ. ΑΛΕΞΙΟΥ, Α. ΦΡΑΓΚΟΥ.

Ἀνεκδοτο διήγημα τοῦ ἐκλιπόντος Θεσσαλοῦ διηγηματογράφου ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΛΑ-
ΤΑΛΩΡΟΥ.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΒΑΡΚΑ ΚΑΙ ΨΥΧΗ

*Μιά βάρκα μονάχη
μακρονὰ ἀπ' τ' ἀρογοῦάλι
τὸ κῶμα τὴ δέρνει !*

*Κουπιὰ καὶ τιμόνι
δὲν ἔχει κι' ἀλλάγια
τ' ἀγέρι τὴ σέρνει !*

*Παντέρμη, πῶς μοιάζεις,
ψυχὴ μου, τὴ βάρκα
ποὺ δέρνει τὸ κῶμα;*

*Συντρίμμα, σὲ λίγο,
ἐκείνη στοὺς βράχους
κι' ἐσὸ σ' ἓνα μῆμα !*

ΑΠ. ΜΑΜΜΕΛΗΣ

Η ΜΠΡΟΒΑ

Ἀκόμα νόμιζε καθὼς ἦταν συμμαζεμένη πάνω στὸ κροββίτι της καὶ ἔβλεπε τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ ποὺ τρεμόσβυνε στὸ μικρὸ δωμάτιο, πὼς ἔκαιγε τὸ μάγουλό της ἀπὸ τὸ βαρὺ τὸ κτύπημα καὶ πὼς σφύριζαν στ' αὐτιά της τὰ θυμωμένα λόγια τοῦ Πέτρου, τ' ἀδερφοῦ της.

— Ἀπονη... μᾶς ρήμαζες... μᾶς πέθανες...

Ἦτανε ἡ ὄψη του ξαναμμένη τὴν ὥρα ποὺ τῆς τᾶλεγε. Πηγαίνοντο ἔρχοντο, πάνω—κάτω, στὸ δωμάτιο ὅλο νεῦρα καὶ τὰ μάτια του πετοῦσαν σπύθες θυμοῦ.

— Γιατί ἀδερφοῦλη μου μὲ κτυπᾶς, γιατί;

— Σὲ πᾶ...

Δὲν ἔπαιρνε οὔτε λέξη. Δάγκωνε τὰ χεῖλη του καὶ ἔσφιγγε—καθὼς ἐκείνη πρόφερνε δυὸ λόγια, μόνο δυὸ λόγια ὅλο ἰκεσία—τὶς γροθιές του δίπλα στὸ πρόσωπό της... Θυμίσταν ὅσο τὰ συλλογίζοντο, πὼς καὶ ἡ μάννα της ἀκόμα—μιά γερασμένη γυναίκα μὲ γαλανὰ μάτια καὶ χλωμὸ πρόσωπο—δὲν εἶχε τολμήσῃ νὰ μπῆ στὴ μέση καὶ νὰ πάρῃ τὸ μέρος της, παρὰ καθόταν ἐκεῖ δὴ στὴν ἀκρὴ ἐνὸς καναπέ σκυφτὴ καὶ ἀναστέναζε...

Ἄν τῶξερε πὼς θὰ γινόντουσαν ὅλα αὐτὰ δὲν θὰ πατοῦσε τὸ πόδι της ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα ἐκεῖνο τὸ Κυριακάτικο ἀπόγευμα. Θάμεινε ἐκεῖ δὴ στὸ σπίτι της κλεισμένη στὸ μικρὸ τῆς δωμάτιο καὶ θὶ περνοῦσε τὶς ὥρες της κοιτάζοντας στὸν δρόμο... Μὰ ὁ ἀδερφός της ἐπέμενε. Ἀπὸ πολλές μέρες τῆς τᾶλεγε. Εἶχε παρουσιασθῆ γαμπρός. Τί, «δὲν θὰ σὲ παντρεύουμε; Καρὸς εἶνε νὰ φύγῃς καὶ ἐσὺ ἀπὸ τὴ μέση...» Ἦτανε ἕνας τριανταπεντάρης ποὺ δούλευε ὑπάλληλος σ' ἕνα κατάστημα φιλικῶν. Ἐπερνε τὸ μισθὸ του καὶ εἶχε καὶ τυχερά. Εὐγενικὸς ἄνθρωπος. Καλὶτσος καὶ οἰκονόμος. Δὲν εἶχε πολλὰ νταραβέρια οὔτε μὲ τὶς γυναῖκες. Κοιτοῦσε τὴ δουλειά του. Καὶ σὰν τέτοιος ποὺ ἦτανε σιγούρα θάνοιγε ἀργότερα μιὰ τρουπίτσα, ἕνα δικό του μαγαζί. Ἐγινε σύσκεψη στὸ σπίτι. Ὁ ἀδερφός της, ἡ μητέρα της καὶ αὐτή. Ὁ γαμπρὸς δὲν ζητοῦσε ὁμορφιές. (Τῶξερε ἡ Μίνα πὼς δὲν ἦταν ὁμορφη. Ἦταν κοντὴ, ἀδύνατη, καὶ εἶχε μεγάλο στόμα. Τὸ τελευταῖο ἦταν ποὺ τῆς σακάτευε τὸ πρόσωπο. Δὲν μπορούσε νὰ γελᾶση. Σούφρωνε τὰ χεῖλη της καὶ ἄφηνε ἕνα γέλιο προσποιητό).

Τᾶβαλαν γάτω. Ἡ Μίνα, θᾶπρεπε, μὲ κάθε τρόπο νὰ παντρευτῆ. Τὰ χρόνια περνοῦσαν. Τρεῖς χρόνια τῆς ἔμεναν ἀκόμα γὰ νὰ κλείσῃ τὰ τριάντα. Καὶ ἔπειτα, τὸ πρᾶμμα φαινότανε. Κάθε μέρα ποὺ περνοῦσε καὶ ἡ παραξενιά της μεγάλωνε. Ὑστερα καὶ αὐτὸς ἦταν καρὸς πιά νὰ κοιτάξῃ τὸν ἑαυτό του. Νὰ ξεφορτωθῆ ἀπὸ τὴν εὐθύνη, νὰ πάρῃ ἀναπνοή. Χρόνια ὀλάκαιρα δούλευε γὰ νὰ ζήσῃ τὸ σπίτι. Τὰ συζητήσαν ἀπὸ τὴν καλή. Ὁ γαμπρὸς φαινότανε πὼς δὲν εἶχε παράλογες ἀξιώσεις. Ἐτσι τοῦλάχιστον εἶχαν πῆ. Ἡ Μίνα δὲν εἶχε μετρητά. Οὔτε τσεντέζιμο. Λί-

γα ρουχαλάκια καὶ τὸ σπιτάκι της, δύο δωμάτια καὶ μιὰ κουζίνα, σ' ἕνα ἀπόμερο δρόμο—ποὺ ἦταν τὸ μόνο ποὺ εἶχε ἀφήσει πεθαίνοντας ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια ὁ πατέρας της. Δὲν θάταν σὰν τοὺς ἄλλους γαμπρούς ποὺ εἶχαν παρουσιασθῆ καὶ ποὺ γύρευαν ἕνα σωρὸ πράγματα. Ἄλλως τε καὶ αὐτὸς δὲν ἦταν παρὰ ἕνας ὑπάλληλος. Ἐνας φτωχὸς ὑπάλληλος ποὺ αὔριο ἴσως νὰ βρισκότανε καὶ στὸ δρόμο. Ὅλα νὰ τὰ περιμένῃ κανεὶς ἐτούτη τὴν περισταση. Ἐπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ τελειώσῃ ὁ γάμος.

Ἐτοῦτο τὸ τόνισε ιδιαίτερα ὁ Πέτρος. Τὸ βλέμμα του ἦταν αὐστηρὸ. —(Ἴσασιν δὴ καὶ ὄχι παρέκει. Ρήμαξαν τὰ νειάτα μου στὴ δουλειά. Τόσα χρόνια δὲν εἶδα Θεοῦ πρόσωπο.) Εἶχε δίκιο ὁ ἀδερφός της. Τῶνοιωθε καλὰ καὶ ἡ μάννα της ποὺ τὸν κοιτοῦσε μὲ θολὰ μάτια, τῶνοιωθε καὶ ἐκείνη. Ἐπρεπε νὰ λευτερωθῆ ἀπὸ τὶς ὑποχρεώσεις. Ἴσως εἶχε τὸ λόγο του νὰ βιαζότανε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴ μέση μιὰ ὥρα ἀρχύτερα. Ἄντρας ἦταν. Καὶ μάλιστα, καὶ νέος. Ἴσως νὰ λαχταροῦσε ἡ καρδιά του γὰ καμμιά, ἴσως ὅμως καὶ νὰ μὴ λαχταροῦσε. Καὶ τὸ σκέδιο μπῆκε στὴν ἐνέργεια. Ἄρχισαν οἱ συνεννοήσεις.

Τὶς πρώτες μέρες δούλεψε πάλι ὁ Δομαρλῆς ἐκεῖνος ὁ φίλος ποὺ εἶχε ἀνακαλύψῃ τὸν γαμπρό. Καὶ ὕστερα τὰ μίλησαν μὲ τὸν ἀδερφό της. Δὲν εἶχε πῆ καὶ σπουδαῖα πράγματα. Λίγα λόγια μὲ σοβαρότητα. Ἐπρεπε νὰ τὴν ἰδῆ πρώτα καὶ ἔπειτα θᾶδινε τὴν ἀπάντησιν. «Ὅχι ὁμορφιές κύρ Πέτρο ἀλλὰ τέλος πάντων ἔτσι νὰ γνωριστοῦμε... Νὰ ποῦμε δυὸ—τρεῖς κουβέντες...» Ὁ ἀδερφός της τὸ δέχθηκε. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς θὰ τὴν ἔπερνε μαζί του ἔξω καὶ θὰ τὴν πήγαινε σ' ἕνα κέντρο ὅπου θὰ τὴν περιέμενε ὁ γαμπρός. Θὰ ὑποκοινοῦσαν ἐκείνησιν—καὶ ἄς τῶξερε ἡ Μίνα—τὸ φίλο τ' ἀδερφοῦ της. Τοῦ τᾶξε πῆ: «Ὅλα καὶ ὅλα ἡ Μίνα εἶνε ντροπαλὸ κορίτσι. Δὲ θᾶπρεπε νὰ καταλάβῃ τίποτα γὰ τὴν «μπρόβα». Θὰ τοὺς καλοῦσε στὸ τραπέζι του καὶ θᾶρχιζαν τὴν κουβέντα... Στὸ μετὰξὺ ἐκεῖνος θὰ τὴν παρατηροῦσε.

Τᾶπανε πάλι μαζί ἡ μάννα της, ἡ Μίνα καὶ ὁ Πέτρος καὶ σὰν ἦρθε τὸ Σάββατο τὴ βάλανε νὰ λουστῆ, νὰ περιποιηθῆ λιγάκι τὸν ἑαυτό της. Τὴν ἄλλη μέρα θὰ γινόταν ἡ μπρόβα... Ἐπρεπε νὰ τὸ νοιώσῃ αὐτὸ βαθεῖα.

Σκίρτησε ἡ καρδιά της σὰν τὸ σκέφτηκε. Κόπηκαν τὰ γόνατά της. Καὶ ἕνα σωρὸ σκέψεις φύτρωσαν στὸ μυαλό της σὰν λουζόταν καὶ ἔπλενε τὸ κορμί της.

... Νᾶτανε Θέ μου, νᾶτανε ὁμορφος καὶ καλός. Νᾶταν ψηλὸς καὶ στοργυλοπρόσωπος. Νᾶχε μελαχρινὸ χρῶμα τὸ πρόσωπό του καὶ ἔβενινα μαλλιά...

Τὰ συλλογίζοντο αὐτὰ σχεδὸν ὅλη ἐκείνη τὴν μέρα καὶ τὴ νύχτα. Θὰ προσπαθοῦσε νὰ τᾶρεσε. Θᾶκανε γλυκὸ τὸ χαμόγελό της καὶ θὰ μάζευε τὰ χεῖλη της ὅσο μπορούσε περισσότερο. Θᾶταν εὐτυχισμένη καὶ χαρούμενη σὰν τέλειωνε καλὰ ἡ μπρόβα. Θὰ γύριζε στὸ σπίτι της πεταχτή. Θᾶστραφε τὸ πρόσωπό της καὶ θὰ μάζευε τὶς φιλενάδες της καὶ θὰ τὶς τᾶλεγε καμαρωτά: «Παντρεύομαι τὸν τάδε. Μπᾶ ἡ ὥρα ἡ καλή. Θὰ ἀπαντοῦσαν ἐκεῖνες. Ἡ Ἀγγέλα—ἄχ ἐκείνη ἡ στριμμένη ἡ ξανθιά ποὺ τᾶξε

πάρη πάνω της και παινεύονταν στην γειτονιά για την ομορφιά της—θά δάγκωνε το χέλι της από λύσσα. Ναι, θά τα δάγκωνε κα' θ' αστραποβολουσε το βλέμμα της απ' το κακό της...Κι' όταν θά γινόταν ο γάμος και το γλεντοκόπι θάπαινε και θάδινε, εκείνη θάταν άκουμπισμένη στο μπράτσο του γαμπρού και θά κοιτούσε όλο με ύπερήφανο βλέμμα, γεμάτη χαρά τα κορίτσια που θά στριμογνόntonουσαν γύρω της...

Κι' όταν έπειτα από ένα όρατο όνειρο που είχε ίδη, σαν τα χαράματα σχεδόν την είχε πάρει ο ύπνος, ξύπνησε το πρωί. Θεέ μου μι άγωνία πούχε μέσα της. Σφιγγόταν η καρδιά της. Τα γόνάτα της λυγίζαν και το στόμα της στέγνωνε...

Ός τόσο, όταν ήρθε το μεσημέρι, έπειτα από το φαί ο άδερφός της την συμβούλεψε.

— Κοίταξε καλά, Μίνα, έδω που τα λέμε. Πρέπει να γυαλίσης στο μάτι του. Σήμερα οι γαμπροί είνε ακριβοθώρητοι. Βάλτο καλά στο νού σου. Νάσαι σοβαρή στην κουβέντα και να μην άνοιγεις το στόμα σου και χάσκεις. Δέν πρέπει να πάει κι' αυτός όπως οι άλλοι στα χαμένα...

Η Μίνα, που τ' άκουσε όλα αυτά, ένοιωσε μέσα στην ψυχή της ένα μικρό αίσθημα, και κάποιο φόβο. Τάνιωθε καλά τα λόγια τ' άδερφού της. Δέν ήταν όμορφη όχι. Δέν είχε τίποτα το συμπαθητικό. Το πρόσωπό της ήταν άδύνατο κι' άσχημο το δέρμα της. Τα μάτια της μικρά, γκριζα και το στόμα της—άχ Θεέ μου το στόμα της—ήταν μεγάλο, τόσο μεγάλο, που νόμιζες πως χώριζε το πρόσωπό της στη μέση.

Η Άγγέλα ήταν όμορφη το διαβολοκόριτσο. Θάθελε νάταν κι' αυτή έτσι. Είχε χρυσαφένια μαλλιά, μεγάλα μάτια και χυτό κορμί. Έκείνη δέν είχε ούτε στήθη της προκοπής. Άπ' τ' άνοιγμα του καρδέ της πεταγόταν ο στενός θώρακας και τα στήθη της μόλις ξεχώριζαν με το σφίξιμο του σουτιέν της. Έχασε πάνω στη σκέψη αυτή όλο της το κουράγιο. Τα γόνάτα της πάλι λυγίσαν, χτύπησε η καρδιά της. Στάθηκε κάπου 'κει, κι' έπειτα ξεθαρρύνοντας πήγε στο μικρό της δωμάτιο κι' άρχισε να ντύνεται.

Ντυνόταν με έπιμέλεια. Έβαλε το τριανταφυλλί μεταξωτό της φόρεμα με τις πολλές πιέτες. Ύστερα καρφίτωσε άριστερά πάνω στα στήθη της ένα ψεύτικο τριαντάφυλλο. Έφτιαξε τα μαλλιά της, χτενίστηκε, κατέβασε μιά γλωσσίσια δεξιά στο πρόσωπό της, πήρε το μικρό κουτάκι με την ορξέ πουντρα και πασπάτευσε το πρόσωπό της με προσοχή κι' έπειτα έβριλε λίγο κοκκινάδι στα χέλι της και στα χλωμά μάγουλά της.

Όταν τέλειωσε στάθηκε κοιτάζοντας μπροστά σ'έναν παληό καθρέφτη πουταν βιλμένος πάνω στο τραπέζακι. Όχι δέν ήταν κι' άσχημη. Βέβαια δέν ήταν σαν τις άλλες. Έκείνες καλέ που μογιατίζουν ακόμα και τα ματόκλαδά τους. Ήταν όμως συμπαθητική. Ό γαμπρός θά τ'όβλεπε αυτό. Δέν μπορούσε, θά τ'όβλεπε, πως ξεχώριζε από τις άλλες και θάμνε εύχαριστημένος. Αυτά σκεφτόταν η Μίνα την ώρα που πέρασαν μαζί με τον Πέτρο το κατώφλι του σπιτιού της. Η μάννα της, τους είχε ξεβγάλει ως την πόρτα δίνοντας ένα σωρό ευχές με δακρυσμένα μάτια.

Όσο όμως πλησίαζαν προς το κέντρο όπου τους περίμενε ο γαμπρός,

η Μίνα, τόσο και περισσότερο τ'άχανε.

Έτσι σαν βρέθηκαν μπροστά του (έκείνος είχε σηκωθεί από την καρέκλα του και τους είχε προσκαλέσει εύγενικά να κάτσουν στο τραπέζι του) η Μίνα, έτρεμε σύγκορμη. Είδη κι' έπαθε να πη δύο κουβέντες. (Ή άδερφή σου Πέτρο; Ά..χάρηκα πολύ..) και να του δώσει το χέρι...

Άρχισαν μιά κουβέντα, ο άδερφός της κι' εκείνος. Μιλούσαν για τον καιρό. Ήταν ένα θαυμάσιο άπόγευμα. Ό ήλιος έλαμπε στον ουρανό κι' ο κόσμος είχε ξεχυθή στους δρόμους. Η Μίνα, δέν μιλούσε έτρεμε το φυλλοκάρι της. Και τα μάτια της κοιτάζαν λοξά το τραπέζι, τον αντικουνο τοίχο, κι' εκείνον, άχ ναι και εκείνον. Ό γαμπρός δέν ήταν κι' άσχημος άντρας. Φαινόταν περιποιημένος, κομψός—φορούσε ένα μπλε καινούργιο κουστουμί φρεσκοσιδερωμένο, είχε ένα μαντηλάκι μεταξωτό στο τσεπάκι και μιά μωβ με κόκκινες γραμμές γραβάτα.

Σαφινικά της πέταξε ένα λόγο :

— Χορεύετε δεσποινίς;...

Κοκκίνησε ολάκαιρη. Ό άδερφός της την κοιτούσε άνήσυχα.

—Πολύ λίγο...άπάντησε έτσι σιγανά...

— Ά...έγω τρελλάινουμαι για χορό. Είπε εκείνος και πρόσεσε ξεσπόντας σ' ένα πλατύ γέλιο: Με την διαφορά πως δέν ξέρω...

Γέλασε κι' εκείνη. Μα λίγο πολύ λίγο, μόλις άνοιξαν τα χέλι της... Ό γαμπρός τώρα την κοιτούσε. Ένοιωθε το βλέμμα του που την ψαχούλευε, κι' έγειρε τα μάτια της προς το τραπέζι,

Έπειτα έπαψε το ψαχούλεμα. Μιά σιωπή κράτησε για λίγο. Ό γαμπρός άναψε ένα τσιγάρο και γύρισε στον άδερφό της. Άρχισαν πάλι την κουβέντα. Τούτη τη φορά μιλούσανε για την κρίση που μάλιστα τους άνθρώπους.

— Να ιδούμε που θά πάει αυτή η κατάσταση...έλεγε εκείνος. Τα πράγματα όλο και χειροτερεύουν...

— Σωστά άπάντησε ο άδερφός της, και συνέχιζαν τη συνομιλία.

Η Μίνα, είχε άφαιρεθή. Έτσι σαν να είχε φύγει από τη μέση, το μυαλό της ταξείδευε, τ'όβλεπε όλα «τελειωμένα» κι' όνειροπολούσε το γλεντοκόπι του γάμου, Την χαρά της βραδυάς.

Κι' άπάνω 'κει που τα σκεφτόταν, και το μάτι της κοιτούσε άφηρημένο τον αντικουνο τοίχο, της ήρθε—μιά πως της ήρθε Θεέ μου—να χασμουρηθή, να νά χασμουρηθή...

Άνοιξε το στόμα της και χασμουρήθηκε—να όπως στο σπίτι—τα μάτια της δάκρυσαν λίγο. Έβγαλε το μικρό της μαντηλάκι μιά καθώς σκουτιζόταν—ο γαμπρός την κοιτούσε—άχ Θεέ μου πως την κοιτούσε και το βλέμμα του ήταν παρ'άξενο...

Έγινε πάλι λιγη σιωπή. Ό γαμπρός άναψε κι' άλλο τσιγάρο. Ό άδερφός της έπαιξε τα δάκτυλά του πάνω στο τραπέζι... Κι' η Μίνα στριφογυρνούσε το βλέμμα της μέσα στο κέντρο.

Ξαναμίλησαν πάλι για λίγο κι' έπειτα: «Δέν κάνουμε μιά μικρή βόλτα;» πρότεινε ο γαμπρός. Σηκώθηκαν και βγήκαν έξω. Η Μίνα ταραγμένη, περπατούσε στη μέση. Όυτε στον όμο του δέν έφθανε. Τ'όβλεπε

αυτό κι' ή καρδιά της πιγόταν στὸν ἀνείπωτο πόνο...

Ὅταν πιά εἶχε πέσει ὁ ἥλιος, καὶ τὸ χρῶμα τ' οὐρανοῦ εἶχε γίνῃ μουντὸ χῶρισαν. Ὁ γαμπρὸς θὰ πήγαινε κάπου. Τὸν περιμενε ἕνας στενός του φίλος καὶ βιαζόταν. Στάθηκαν στὴ μέση τοῦ δρόμου. Χαιρετήθηκαν. Ἡ Μίνα προχώρησε δυὸ ρήματα μπροστά. Ὁ ἀδερφός της ἀλλάξε δυὸ λόγια μὲ τὸν γαμπρό. Δὲν μπόρεσε νὰ τ' ἀκούσῃ, μὰ ὅταν ἐκεῖνος ἔφυγε καὶ βρισκότανε μακρυνά, ὁ ἀδερφός της πούταν ἀμίλητος ἀνοιξε τὸ στόμα του καὶ τῆς εἶπε:

— Ἀόριστα πράγματα...Θὰ σκεφτῶ καὶ θὰ σὰς ἀπαντήσω...Κουβέντες τοῦ διαόλου. Θάλασσα ἔγιναν πάλι...

Ὅσο μιλοῦσε τόσο καὶ πιότερο φαινόταν νευριασμένος. Βηματίζε μὲ βία, σταμάταγε, «ἔλα πὶδ γρήγορα... ἔλα λοιπόν...» τῆς φώναζε σὲ μιὰ στιγμὴ... Τὰ μάτια του εἶχανε μιὰ ἀγρία λάμψη.

— Ἐλα λοιπόν...ἔλα...

Ἡ Μίνα τὰχε χαμένα. Μόλις στεκόταν στὰ πόδια της. Τὰ μηνίγγια της βούϊζαν. Ἡ ζωὴ της ἔσβυνε. Θάθελε νάπεφτε κάπου, στὴν πρώτη κρεβάτι, στὸ κρεβάτι της. Δὲν μπορούσε πιά νὰ βαστάξῃ ὀλόρθα. Ἐβριζε ἕνα ἰκετευτικὸ βλέμμα στὸν ἀδερφό της πὸς τῆς μιλοῦσε ὄλο καὶ πὶδ νευριασμένα...

— Ἐλα λοιπόν... Ἐλα...

Κι' ὅταν ἔφτασαν στὸ σπίτι, δὲν εἶχαν καλὰ—καλὰ μπῆ μέσα ὁ ἀδερφός της ἄρχισε τὶς φωνές...

— Μὰς ρήμαξες ἄπονη... Μὰς ρήμαξες.

Ἡ μάννα της πὸς τοὺς καρτεροῦσε μὲ κρυφὸ χαμόγελο, γλώμιασε ὀλάκαιρη, κόπηκε τὸ αἷμα της, καὶ γίνηκε κίτρινη σὰν τὸ θειάφι...

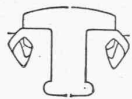
— Θέ μου, πάλι τὰ ἴδια...

— Ναὶ πάλι τὰ ἴδια... Ἀμ' τί νόμιζες... Οἱ γαμπροὶ τὰ ζυγιάζουν σήμερα κι' ή κόρη σου—ἄπονη μὰς ρήμαξες...—χασμουριότανε πάνω στὴν κρῖσιμη ὥρα, κοιτοῦσε σὰν ἡλίθια καὶ δὲν ἔδινε διάρα...

Τὰ σκεφτόταν τώρα, ή Μίνα, καθὼς ἦταν συμμαζεμένη πάνω στὸ κρεβάτι της κι' ἔβλεπε τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ πὸς τρεμόσβυνε στὸ μικρὸ δωμάτιο, καὶ νόμιζε ἀκόμη πὸς ἔκαιγε τὸ μάγουλό της ἀπὸ τὸ βαρὺ τὸ κτύπημα...

Τὰ σκεφτόταν κι' ἀπὸ τὰ μάτια της—ἐκεῖνα τὰ δυὸ μικρὰ γκριζὰ μάτια ἔτρεχαν ἀδιάκοπα τὰ δάκρυα καὶ μούσκευαν τὸ μαξιλάρι...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΕΒΑΝΤΑΣ

ΥΣΤΕΡΑ ΛΙΘΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ...

(Ἡ ἐρωτικὴ ἱστορία ἐνὸς ναυτικοῦ πὸς κατάντησε ἀλκοολικός ἀπὸ τὸ πολὺ ποτό. Μοῦ τῆ διηγήθηκε κάποιος βράδυ σὲ μιὰ βρώμικη παραλιακὴ ταβέρνα)

Σὰν γύρισα ἀπὸ τὸ ταξίδι
πολὺ λίγο γλεντήσαμε μαζύ.

—ἐπερπατήσαμε πεζῆ,
μὲ τὸ ταξί, καὶ μὲ τ' ἀμάξι,
κοκορευόμενοι· μὴ βρέξει καὶ μὴ στάξει!—

Ὡς πὸς μιὰ μέρα,
γυρίζοντας, μαθαίνω, ἀπ' τὴ γαλέρα
πὸς πέθανες...

Ἄφου πέθανες, σ' ἔθαψα.
Μοῦ κόστισες τόσα λεφτά,
μὰ τόσα!—θὰ μπόραγα ἄεργος νὰ ζήσω,
τρεῖς ὀλόκληρους μῆνες, νὰ γλεντήσω...

.....
Δυὸ μέρες πέρασαν—καὶ ξαφνικά,
θυμήθηκα—πὸς δὲν σ' εἶχα σὰν σ' ἔθαψα φιλήσει.
κι' ἦρθα τὴ νύχτα...

—Δὲ θὰ μ' εἶχε τὴ μέρα ὁ φύλακας ἀφίσει—
καὶ σὲ ξέθαψα! Ἦσουνα λίγο πράσινη
σὰ χαλκοπράσινη. Τὸνα σου πόδι ἄρχιζε νὰ λυώνη.
—δὲν ἦταν πιά λευκὸ σὰ χιόνι—

κι' ὄλο τὸ δέρμα σου
νά! σὰν τὸ πράσινο, τὸ πρόστυχο γυαλί
μὰ—μαλακὸ, ὑγρὸ σὰ χλόη...

Κι' ἀρχίζοντας νὰ σὲ φιλῶ
—τὸ τελευταῖο πὸς σοῦκανα καλὸ!—
ξεχάστηκα καὶ δάγκασα τὸ κατεινὸ σου χεῖλι.
—Ὡ πίκρια—τὶ ἀλόη!

.....
Τὸ πρῶτ' σ' ἔθαβα—καὶ τὸ βράδυ σὲ ξέθαβα
καὶ σ' ἔθαβα καὶ ξέθαβα
καὶ σ' ἀγαποῦσα...σὲ φιλοῦσα!
—Τὴν ἕκτη ἡμέρα—ὄγδοη τῆς ταφῆς σου
—κόσμε λυπήσου!

σοῦ χάρισα μονάχα ἕνα φιλί
Δὲν μπόραγα—δὲ μπόραγα!
Ὡ ω! βρώμαγες πολὺ..

Κ. Δ. ΕΛΛΗΝΑΣ

Τὸ παραπάνω ποίημα δημοσιεύθηκε στὸ «Φαντάζιο» τὸ 1928 ὡς ποίημα τοῦ μοντέου Γερμανοῦ ἐξ-προεσιονίστα Γιόαχιμ Ρίγκελντς, μεταφρασμένο ἀπ' τὸν κ. Κ. Δ. Ἑλληνα. Ἡ κριτικὴ τὸ ἐποδέχθηκε μ' ἐνθουσιώδη σχόλια καὶ ἀναγνώρισε στοὺς στίχους αὐτοὺς ἕνα μεγάλο ποιητῆ, οἱ δὲ μεταφράσεις του ἔγιναν περιζήτητες. Τὸ «Ξεκίνημα» ἀναδημοσιεύοντάς το σήμερα μὲ τὸ πραγματικὸ ὄνομα τοῦ ποιητῆ του, ζητᾷ ἀπ' τὴ ἴδια κριτικὴ πὸς τὸ ἐγκομίασε ὡς ποίημα τοῦ Γερμανοῦ ἐξπροεσιονίστα τότε, νὰ ἐπαναλάβῃ σήμερα τὰ ἴδια σχόλιά της καὶ γιὰ τὸν πραγματικὸ ποιητῆ του.

ΠΕΙΡΑΙΩΤΙΚΕΣ ΑΓΑΠΕΣ

Ἡ φάμπρικα ἐσφύριξε γιὰ σκόλασμα
κι' ἐγὼ σὲ καρτερῶ, Ἑλένη,
στοὺς πίσω μέρους τῶν μεγάλων καμινάδων.

Μέσ' στὰ χλωμὰ καὶ σκονισμένα πρόσωπα
τῶν κοριτσιῶν ποὺ βγαίνουν σαστισμένα
—πουλιὰ π' ἀνοίξαν τὸ κλουβὶ τους—
δὲ βλέπω τὴ μορφή σου στὴ μορφή τους...

Κι' ἡ πίκρα μου μεγάλη ναι, Ἑλένη,
γιατ' εἶσαι ἀδυνατοῦλα καὶ φοβᾶμαι
μὴ λάχει, σὺν τῇ Νίτσα, σὲ μαραίνει
ἐκείνη, ἡ ἀτιμὴ ἀρρώστεια!...

Ἄχ! νὰ μποροῦσα... μὰ τί λέω, δὲν ξέρω...
Πῶς νὰ σὲ φέρω, Ἑλένη, στὴ σκλαβιά μου;
(βρεθῆκαμε, φτωχοῦλα, νὰ πονᾶμε
καιρὸς σὲ μᾶς δὲν εἶναι ν' ἀγαπᾶμε...)

ΠΑΝΟΣ ΣΠΗΛΛΑΣ

ΓΟΡΓΑ ΘΕ ΝΑ ΣΗΜΑΝ' Η ΏΡΑ

«Pourquoi, ce soir à peine au milieu de la route
Pourquoi donc di—je vu dans le miroir obscur?»
CHARLES DERENNES

Γοργὰ θε νὰ σημάν' ἡ ὥρα...

Καὶ νοιώθω τὰ μάτια βαρειά... καὶ τὴν καρδιά θλιμμένη.
Πόσες ὀδύνες μοῦδαιραν τὴν ψυχὴ! Πόσες ὀδύνες μοῦ σώρισαν
σὲ συντρίμια κάποιες παλιές χαρὲς κι' ἐλπίδες...

Νοιώθω τὴ σκέψη καὶ τὰ μάτια ἄπλανα νὰ στυλώνονται κάπου
ἀόριστα στοὺς χάος κι' ἄθελά μου πονῶ...

Ἡ χειμωνιά χτύπησε τὰ πάντα: καὶ τὸ δεντρί τῆς αὐλῆς κιτρί-
νισε κι' ὁ οὐρανὸς δάκρυσε... Κι' ἡ θάλασσα ὀλοένα χτυπιέται στ'
ἀνοιχτὰ πελάγη παρόμοια λὲς μὲ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ, π' ἀόριστα
χτυπιέται στ' ἀθώρητο κανάλι τῆς ζωῆς...

Κι' ἐγὼ, τοῦτο ἴδω τ' ἀνθρώπινο κουρέλι, μάτια σέρνω τὰ βήμα-
τά μου ἀόριστα πρὸς κάποιο τέρμα.

Γυρεῶ μιὰ ξαπόστραση στὴ στράτα τῆς ζωῆς καὶ βρίσκω κάτι,
ποῦ μοιάζει μὲ βράχι γλυστερό, ὕστερα ἀπ' τὸ πέρασμα μιᾶς ἀργῆς
νοτισμένης ἐσπέρας...

Κάθομαι... κι' ἀσυναίσθητα γλυστρῶ. Διαβᾶτες ποῦ τυχαίνουν

σιμὰ, γελοῦν ἄσκοπα γιὰ τ' ἀπρόοπτο καὶ ἔγω πασχίζοντας νὰ ση-
κωθῶ, τοὺς κοιτάω καὶ γελῶ μ' ἓνα γέλιο πλατὺ, ἤχηρό, γιατί θαρ-
ρῶ πῶς ἔτσι, θὰ πρέπη...

Καὶ κείνοι, ἀτενίζοντάς με μ' ἓνα βλέμμα ἀπογοητευμένο ξακολου-
θοῦν τὴ στράτα, ἀγαναχτισμένοι ἴσως γιατί δὲν ξεχώρισαν δάκρυα
στά βιολετένια ἀυλάκια τῶν ματιῶν μου...

Μὰ σὺν μείνω μονάχη, ξανοίγομαι σ' ἓνα κλάμμα, ποῦ πλέρια
μοῦ ξεκουράζει τὴν ψυχὴ.

Γοργὰ θε νὰ σημάν' ἡ ὥρα...

Σταματῶ... Κουράστηκα... Ἔχω τὰ μάτια βαρειά, ἀπὸ ἐγκαρτέ-
ρηση, ποῦ κι' οἱ ὀδύνες θὰ φοβρύντατε νάράξουν στά θολομένα
τους πελάγη.

Ὀλοῦθε μυρίζει ἡ καταστρεφτικὴ μπόρα. Κάποια βροντὴ βούη-
ξε τρομαχτικά, γοργὰ περνώντας πάνω ἀπ' τὰ νέφη...

Κι' ἓνα μανιασμένο φῶς ξέσχισε διάπλατα τὰ οὐράνια...

Γέρνω τὰ παντζούρια κι' ἀργὰ σφαλνῶ τὰ μάτια.

Γοργὰ θε νὰ σημάν' ἡ ὥρα...

ΜΑΙΡΗ ΒΑΣΙΛΕΪΔΟΥ

ΕΙΧΕ ΠΟΛΥ ΠΟΝΕΣΕΙ...

Θὰ ποῦνε: ἦταν ἄνθρωπος ποῦχε πολὺ πονέσει...

Στὸν καλαμένιο δρόμὸ τοῦ ὄλο βοριάς καὶ μπόρα,
τὰ βήματά του λύγιζαν στὴν κούραση καὶ τώρα
ἴσως ὁ Παντοδύναμος νὰ τότε συχωρέσει...

Μὰ ὥστόσο, κάποιος θὰ βρεθῆ νὰ πῆ καὶ τὸ δικό του:

Ἦταν δειλός, δὲν ἄντεξε στῆς μῆρας τοῦ τῆ φτέρνα...

(Φέρε μᾶς κάπελα κρασί, γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ κέρνα

Γι' αὐτόν, ποῦ εἶχε φίλο του, καθέναν, κι' ἀδερόφο του).

Κι' ἔτσι σὲ μιὰ συζήτηση πέντε λεπτῶν κουβέντα,

χωρὶς ν' ἀλλάξῃ τίποτα τοῦ βίου τους τὴ ρέντα,

θὰ σοῦ ξεσκίσουνε, φτωχέ, τὰ κρέπια τῆς ψυχῆς σου.

Χωρὶς νὰ ξέρουν τίποτε ἀπ' τὴν ἀλόγησή σου,

θὰ ποῦνε, τὸ ποτῆρι τους ἀφίχοντας στὴ μέση:

—Τὸ δείχνανε τὰ μάτια του· εἶχε πολὺ πονέσει...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΥΛΟΝΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Αυτό μου φαίνεται πώς θάγινε κατά τὸν Αὐγουστο τοῦ 30. Ταξειδεύω μετὰ τὸ ἴδιο καράβι Ἐκείνη γιὰ τὸ Πρίντζι μετὰ προσωρισμὸ τῆ Γένοβα, κι ἐγὼ γιὰ τὴν Κέρκυρα.

Ξαπλωμένη ἀπλόχωρα σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἦταν ἀφοσιωμένη στὸ διάβασμα. Ἐνα δροσερὸ μελτεμάκι, ποὺ φρεσκάρει τὸ ἀριστερὸ κατάστρομα, κάνει τὰ δρόξανθα μαλλιά της ν' ἀνεμίζουν ἀτακτα, καὶ ποῦ καὶ ποῦ νὰ τῆς κούβουν ἀπ' τὰ μάτια τὸ βιβλίον. Ἀκουμπισμένος σὲ ἀποιο μπουντέλι καπνίζω τὸ τσιγάρο κι ἄθελά μου τὴν κυττάζω. Στενοχωριέται ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ διαβάσῃ καὶ τ' ὄμορφό της τὸ μουτράκι κάνει κάτι γκοιμάτσες θυμοῦ χαριτωμένες. Δὲν ἔχει καταλάβῃ πὼς τὴν προσέχω, γιὰτὶ τέτοια ὥρα εἶναι πολλοὶ στὸ κατάστρομα.

* *

Σουρούτωμα. Τὸ μελτεμάκι ἔχει γυρίσῃ στὸ Γαρμπή, καὶ στὸ κατάστρομα οἱ δυὸ μας. Αὐτὴ δὲν διαβάζει ἄλλο, κι ἐγὼ, κυτῶ τ' ἀστέρια, τὸ φεγγάρι, ποὺ μόλις βγαίνει τὴ μακρυνὴ τὴ θάλασσα. Μ' αὐτὴ δὲν τὴν κυττάζω. Μοῦ φαίνεται πὼς με προσέχει αὐτὴ. Ἄς τὴνε σκέφτομαι. Οἱ γυναῖκες πάντα κάνουνε τ' ἀντίθετο.

Σὲ μιὰ στιγμή τῆς ξεφεύγει ἀπὸ τὰ χέρια τὸ βιβλίον, κι ὁ ἀγέρας τὸ φέρνει δίπλα μου. Σκύβω νὰ τὸ πιάσω· μιὰ μεταοιῶνῶ ξαφνικά κι ἀφίνω νὰ τὸ πάρῃ ὁ καιρὸς στὴ θάλασσα. Ἄτ' ἄγος βγάζω τὰ τσιγάρα μου. Διάβολε, δὲν ἔχω σπιρτα. Τὰ ξαναβάζω στὴν τσέπη μου καὶ κυτῶ τ' ἀστέρια. Ψάχνω νὰ βρῶ τὴν Ἄρκτο. Τὴν μεγάλη σκέφτομε, ἢ τὴν μικρή; Δὲ βαρύνεσαι, ἄς βροῦμε πρῶτα τὴ μιὰ. Κάπου κεί θάνα κι ἡ ἄλλη. Χωρίζονται ποτὲ διάβολε; Τὶ βλακεῖες εἶν' αὐτὲς τώρα; Ξεμωράθηκα μοῦ φαίνεται. Καὶ γυρνῶ καὶ τὴν κυττάζω σὺν νὰ προσμένω ἀπάντησῃ.

Αὐτὸ περιμένε... πετιέται δίπλα μου, κι ἀπὸ τὴν ταρτζί της, τῆς πέφτει κάποιο ἄλλο βιβλιαράκι στὴ θάλασσα, ἀμέσως αὐτό.

Μοῦ φάνηκε κομικὸ.

— Ἄ, δεσποινίς, τῆς λέω χαμογελώντας. Βαλθήκατε νι γεμίσετε τὴ θάλασσα βιβλία; Κι ἄθελά μου ξεσπῶ σὲ κάτι γέλια, ποὺ με παρεξένεψαν καὶ μένα.

Δὲν εἶπε τίποτε—σὰ νὰ τῆς κόπηκε ἡ φόρα. Μονάχα ἀνοίγει κάτι μάτια τόσα, καὶ με κυττάζει οὔτε κι ἐγὼ δὲν ξέρω πὼς. Ὑστερα τὸ μουτράκι της κάνει μιὰ γκοιμάτσα καὶ, πλησιάζοντάς με περισσότερο:

— Μὰ γιὰτὶ, κύριε, φερθήκατε ἔτσι; Δὲν φαίνεσθαι ἀγενής. Γιὰτὶ ἀφίσατε τὰ βιβλία μου νὰ τὰ πῶ ἢ θάλασσα;

— ὦ! πὼς τὰ λέει αὐτὰ τὰ λίγα λόγια. Ἔχουν ἕνα τέτοιο παράπονο, ποὺ ντρέπομαι. Μὰ πρέπει, σκέφτομαι, ὅπως ἄρχισα νὰ τελειώσω. Καὶ παίρνοντας ἕνα ὕφος σύμφωνο μετὰ τὴν πρωτινὴ μου στάση, τῆς πετῶ γελώντας

ἀθῶα:

— Φέρθηκα ἔτσι γιὰ νὰ με ρωτήσετε. Γιὰτὶ, πέστε τὴν ἀλήθεια, θὰ με ρωτοῦσατε διαφορετικά; Καὶ θὰ μάθαινα ποτὲ πὼς θυμώνετε, καὶ πὼς κάνετε θυμωμένη; Ἐνῶ τώρα....

Στὴν ἀρχὴ γελᾷ μέσα της, καὶ μόνο ἀπὸ τὰ μάτια της—δύο ἀσύγκριτα γαλανὰ μάτια—τὸ καταλαβαίνω. Ὑστερα γελᾷ καὶ φανερά, καὶ τὸ λαμπιόνι φέγγει σὲ δυὸ σειρὲς μαργαριτάρια—τὰ δοντάκια της. Ἐτσι γίναμε φίλοι...

* *

Μεσάνυχτα. Ἡ θάλασσα σὺν θυμωμένη, καὶ τὸ καράβι σκαμπανεβάζει ἄγρια. Σὲ δυὸ πολυθρόνες κοντὰ-κοντὰ μιλάμε διαρκῶς. Καὶ τί δὲν λέμε. Γιὰ τὰ ταξίδια της καὶ τὰ δικά μου. Γιὰτὰ ὑποβρυχία καὶ τ' ἀεροπλᾶνα. Κ' ὕστερα μιλάμε γιὰ τὸ γάμο. Τὶ ὄμορφα ποὺ μιλάει. Τὴν ἀκούω γοητευμένος. Ἐξέρει πολλὰ πράγματα, καὶ τὰ διηγεῖται τόσο ὄμορφα. Σὲ μιὰ στιγμή θυμείται τὰ βιβλία, καὶ ἡ συζήτησῃ ξανἀρχεταὶ σ' αὐτὰ. Τὸ ἕνα δὲν τὸ διάβασε καθόλου, τ' ἄλλο δὲν πρόκανε νὰ τὸ τελειώσῃ, κι εἶναι ἀπαρηγόρητη! Μοῦ λέει τοὺς τίτλους τους, καὶ θυμᾶμαι πὼς τᾶχω διαβάσει. Τῆς τὸ φανερώνω, καὶ χτυπᾷ τὰ χεράκια της χαρούμενη. Κάνει σὺν τρελῶ κατακάκι.

— Θὰ μοῦ τὰ πῆτε, με προλαβαίνει πρωτοῦ προσφερθῶ. Δέχομαι, κι ὕστερα ἀπὸ κάποιον ἀναγκαῖο πρόλογο μπαίνω στὸ θέμα:

..... Σ' ἕνα καράβι μιὰ φορὰ....

... καὶ λέω, λέω, τόση ὥρα τῆς διηγούμαι, καὶ μ' ἀκούει κρεμασμένη ἀπὸ τὸ στόμα μου. Κοντεύω νὰ τελειώσω:

..... Ἡ νεῖα θε νᾶφευγε μακρὰ,
καὶ κείνος ἐπονοῦσε..

Δὲν ξέρω, μὰ θὰ τῶπα με πολὺ θλίψη τὸ τελευταῖο, γιὰτὶ σηκώνεται ξαφνικά ἀπ' τὴν πολυθρόνα της καὶ στέκεται μπροστά μου. Μὲ κυττάζει ἀκίνητη. Κι ἐγὼ χωρὶς νὰ τὸ θέλω σκύβω τὸ κεφάλι μου—ἴσως καὶ νὰ δάκρυσσα, δὲ θυμᾶμαι.

Δὲν τὴν ξεγνῶ αὐτὴ τὴ στιγμή. Ὑστερα κάθισε στὰ γόνατά μου, καὶ παιδικὰ με μιὰ ἀθωότητα ποὺ δὲν θὰ μπορούσε νὰ παρασταθῇ, μοῦ πῆρε τὸ κεφάλι καὶ τ' ἀκούμπησε στὸ στήθος της. Ἐτσι ἀγαπηθήκαμε...

* *

Χαράματα. Ὁ θαλασσινὸς ἀγέρας χτυπώντας με στὸ πρόσωπο με κάνει νὰ ξυπνήσω. Πόσες ὥρες νὰ κοιμήθηκα ἔτσι ξαπλωμένος στὴν πολυθρόνα μου δίχως νὰ τὸ καταλάβω; Σκέφτομαι τὴν ἀγάπη μου. Ἀλήθεια, οὔτε τ' ὄνομά της δὲν ξέρω. Μὰ τί πειράζει. Φθάνει πὼς ἀγαπιώμαστε. Σκέφτομαι πὼς γνωριστήκαμε καὶ γελῶ. Μὰ ποὺ νᾶναι τώρα; Εἶχε ἀργήσει ἀπάνω στὸ κατάστρομα χτές, καὶ ἦρθε ἡ μητέρα της γυρευόντάς τὴν. Φοβᾶμαι πολὺ. Εἶναι ζήτημα ἂν θὰ τὴν ξαναδῶ μονάχη. Με κύτταξε με μιὰ κακία ἢ μάννα της... Οὔτε ψῦλος στὸν κόρφο μου. Θὰ κατάλαβε φαίνεται... καὶ τώρα... «ἔχουσιν οἱ φύλακες γνῶσιν»...

* *

Τὶ διάβολο, δὲν θ' ἀνέβη καθόλου ἀπάνω; Ἐχασα τὴν ὑπομονή μου,

και σκέφτομαι να πάω στο Καρφέ. Κατεβαίνω μ' ανυπομονησία, και τα μάτια μου παίζουν δεξιά-αριστερά. Τίποτε δεν φαίνεται πουθενά. Θάνα στην καμπίνα της συλλογιέμαι και δε θα βγῆ αν δεν φουντάσει το καράβι. Τι άτυχιά! Πώς να κάνω να την δώ; Μα να' το καράβι σφουρίζει. Φτάσαμε στην Κέρκυρα δίχως να το καλοκαταλάβω. Τι να κάνω τώρα; Ακούω τις μηχανές που κάνουν κράτσι, κ' ύστερα το θόρυβο από το φουντάρισμα. Τουλάχιστον να μπορούσα να την αποχαιρετούσα. Να μάθω τη διεύθυνσή της, να της δώσω τη δική μου. Φούγκα που την έχω τη γ ρ η ά! Πάω να πάω τις βαλίτσες μου, μα το μετανοιώνω. Κάθουμε, και παραγγέλνω καφέ. Ίσως να βγῆ, σκέφτομαι, να δῆ την Κέρκυρα. Μα δεν βγαίνεις... Μιά, δυό, τρεις ώρες, τίποτα. Όσοι είναι για το Προίντεξ, βοίσκονται πάλι στο καράβι. Οι Κερκυραίοι πιά είναι στα σπίτια τους από ώρες. Ακούω τις σφουρίχτρες του καραβιού. Οι καμαρωτοί με κυττάζουν περίεργα. Ξέρουν πώς είμαι για την Κέρκυρα, και παραξενεύονται που βοίσκομαι ακόμα στο καράβι. Οι σειρήνες ξανασφουρίζουν. Οι προπέλλες γυρίζουν δοκιμαστικά. Οι καμαρωτοί με κυττάζουν πιο επίμονα. Κάποιος αποφασίζει να μου μιλήσει. Τον προλαβαίνω.

—Ξέρω παιδί μου, ξέρω. Μα περιμένω κάποιον συγγενή μου να με παραλάβει. Θέλω να δώ μέχρι που φτάνει το φιλότιμό του. Και γελώ.. Τι να κάνουν; γελούν κι' αυτοί μαζί μου...

Τρίτο σφύριγμα. Οι μηχανές αρχίζουν να δουλεύουν. Έρχεται κάποιος καμαρωτός.

—Κύριε τις βαλίτσες σας τις βάλαμε στη βάρκα. Είναι η τελευταία και θα φύγει. Κυττάζω και βλέπω πώς η βαλίτσες μου λείπουν. Μου την έφερε ο άφιλότιμος. Του δίνω κάτι κι' αποφασίζω να σηκωθώ.

Αναβαίνω στο κατάρτο ανάποφασιστος. Βοίσκομαι όμως άθελί μου στη βάρκα. Τραβούν άπάνω τη σκάλα. Κατεβάζουν τη σημαία από πρύμα, και τη βλέπω μαύρη και κουρελιάρικη ν' ανεβαίνει στον πρυμνικό ιστό. Οι μηχανές έχουν κάνει πρόσω, και η βάρκα μας μακραίνει τώρα. Κυττάζω προσεκτικά το κατάρτο μήπως φανεί εκείνη. Μα δε βλέπω τίποτε εκτός από ένα μάτσο Άρβανίτες ξαπλωμένους στις κάπες τους, που πάνε για τους Άγιους Σαράντα.

Καθισμένος στη βάρκα ακολουθώ με τα μάτια το καράβι που όλο και ξανοίγεται. Σε λίγο το χάνω από τα μάτια μου όλοτελα. Πάει κι' αυτό σκέφτομαι. Μόνο δυό λόγια μείνανε απ' όλη αυτή την ιστορία:

... 'Η νειά θέ νάφευγε μαζουά,
και κείνος έπονούσε...

Και συμπληρώνω χαμογελώντας αδιάφορα, σάμπως, μα για να παρηγορηθώ:

.... Τουλάχιστο άς την έβλεπε,
να τήνε χαιρετούσε..

ΣΤΕΦ. ΣΤΑΝΕΛΛΟΣ

ΕΙΔΥΛΛΙΟ

Πέρα, στη μυγδαλιά την ανθισμένη,
θυμήθηκα μιά κόρη πεθαμένη.

Είχε ζητήσει, λίγο πριν πεθάνει,
Σαλεύοντας το χέρι, κερωμένο,
Χρυσόκόκκινο ρόδι να της δέσουν,
Που ήταν ψηλά στον τοίχο κρεμασμένο.

Τα μάτια της γλυκά το είχαν ζητήσει.
Το στόμα της είχε για πάντα κλείσει.
N. I. ΧΑΝΤΖΑΡΑΣ

VII

Κουράστηκα, στ' αλήθεια, γράφοντας,
θέλω τα μάτια να σφαλίσω,
να ξεχαστώ στ' όνειροπόλημα
και το λυχνάρι μου να σβύσω.

Κι' όταν ό ύπνος τις φτεροῦγες του
θ' άπλώνη μου τις μολυβένιες,
να μη θυμάμαι πιά το σήμερα
τό, χιές και του αύριο τις έγνοιες...

Κι' οι θύμησές μου και οι πόθοι μου
τα όνειρά μου κι' οι καῦμοί μου,
κάποιες στιγμές της εῦτηχίας μου
και της χαράς, κι' οι στοχασμοί μου,

Ν' άργοδιαβαίνουν προς στα μάτια μου
—σάν τις σκιές που σβούν και πάνε—
νεκροί σά νάνα κι' άνασταίνονται
βουβοί σά νάνα που μιλάνε.

Και στο τρισκόταδο της κάμαρας
που θάν' πηχτό, φοιχτό, σά μνήμα,
ν' άργοφάινεται, απ' τ' όνειρο,
παραμυθένιο κάποιο ποίημα!

ΚΩΣΤΗΣ ΚΟΚΟΡΟΒΙΤΣ

(Άπ' τις Άναλαμπές)

Η ΝΥΧΤΑ

*Σάν παραμύθι ἄς ἔμενε, πὸν δὲν τελειώνει τάχα,
ἢ νύχτα αὐτὴ μὲ πούπουλα μαύρον πουλιῶν πλασμένη
σάν ὑποψία ἐνὸς φωτὸς ἢ Σκέψη μου μονάχα
θρηγνώντας κάποιο φῶς λευκὸ τοῦ κίκου νὰ προσμένη.*

*Κι' ἄς ἔβγαυε τὴ νύχτα αὐτὴ τόσο βαρειά ἢ φωνή μου,
πὸν ὅ,τι τὴν ἀκουγε, νεκρὸ νὰ τῷστελνε στὸν Ἄδην
σάν τρομαγμένος κι' ὁ Θεός, στὴν θνελλικὴ πνοή μου,
νὰ χάνονταν μὲ βήματα μεγάλα στὸ σκοτάδι...*

ΣΑΒΒΑΣ Μ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙ Μ' ΩΦΕΛΕΙ ΚΙ' ἈΝ Σ' ΑΓΑΠΩ...

*Τί μ' ὠφελεῖ κι' ἂν σ' ἀγαπῶ σάν ἡλιαχτίδα;...
τὰ ὄνειράτά μου φροῦδα ρέψαν, γκρεμιστῆκαν
στὰ τάρταρα τ' ἄβυσσάλεια, κ' ἢ χλαμύδα*

*τ' ἀφανισμοῦ νὰ τὰ σκεπάσει ἀναγκαστῆκαν,
καθὼς ξεγύμνωσες μπροστά μου τὴν καρδιά σου!...
Τὰ χεῖλη σου ἄλλα λόγια πιὸ δεινὰ δὲ βροῆκαν*

*νὰ μοῦ σπαράξουν τὴν καρδιά;... Καὶ πῶς μὲ μιά σου
σάν ὄχεντρας κεντιά, θέλησες νὰ γλεντήσεις
μὲ τὸν πόνο μου ἀλύπητα μέσ' στὴ ματιά σου;...*

*Λοιπὸν καθόλου δὲν εἶσαι ἄξια νὰ ἐχτιμήσεις
μὴ ἀγάπη πὸν σοῦ δόθηκε, σάν τὴ δική μου,
καὶ στοργικὰ μέσ' στὴν καρδιά σου νὰ τὴν κλείσεις;...*

*Δὲν τὸ πιστεύω αὐτό!... μὰ ὁ δύστηνος, ἀλλοί μου,
δὲν τᾶκουσα;... Μοῦ τῶπαν τὰ πικρά σου χεῖλη
προχτὲς τὸ δειλὶ πὸν μὲ κάλεσες, καλὴ μου.*

*Τὸ δαχτυλίδι σου ἔσπασε σάν ἀπὸ σμίλη
κάποιον τεχνίτη χρουσικοῦ νὰ μᾶς χωρίσει,
σὰ νᾶτινε προμήνημα πὸν κακομίλει.*

*Σὲ ποιά παρηγορήτρα νὰ τραβοῦσα βρούση,
νὰ πῶ τὴ λησμονιά;... Ψυχὴ μου ἐσὸν πυξίδα
γίνου, κι' ὁδήγα με προτοῦ ἢ πνοή μου σβύσει!...*

Τί μ' ὠφελεῖ κι' ἂν σ' ἀγαπῶ σάν ἡλιαχτίδα;...

Δράμα

ΚΩΣΤΑΣ Ν. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΟΙ ΤΥΡΚΟΙ ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΙ

CEVDET CUDRET

Ἀνάμεσα στὰ ἔργα πὸν κάθε χρονιά ἀνεβάζει τὸ «Νταρουμπενταί», βρίσκονται πάντα καὶ πέντ'—ἕξη πρωτότυπα Τουρκικά. Καὶ μέσα σ' αὐτὰ δίχως ἄλλο κι' ἓνα τοῦ Δζεβντέτ Κουντρέτ. Εἶναι ὁ συγγραφέας πὸν κάθε χρόνο, ἀπὸ τὸ 1929 τώρα, δίνει κι' ἓνα καινούργιο ἔργο.

Γεννήθηκε ὁ Δζεβντέτ Κουντρέτ στὴν Πόλη στὰ 1907 ἀπὸ οἰκογένεια φτωχικὴ κι' ἀμόρφωτη, μὰ πὸν πάντα ἔδινε μεγάλη σημασία στὰ γράμματα. Ὑστερὰ ἀπὸ τὴν πρώτη του μόρφωση σ' ἓνα συνοικιακὸ σχολεῖο, πέρασε στὸ Λύκειο Γαλατὰ—Σαράϊ κι' ἀπὸ ἔκει στὴ Νομικὴ Σχολή, ἀπ' ὅπου φέτος πήρε τὸ δίπλωμά του.

Τὴ φιλολογικὴ του καριέρα ἄρχισε, μαθητὴς ἀκόμα, στὸ λύκειο, γράφοντας ποιήματα. Στὰ 1929, μαζὺ μ' ἄλλους φίλους του ποιητὲς, τύπωσε τὰ πρῶτα του ποιήματα σ' ἓναν τόμο μὲ τίτλο «Γεντὴ Μεσαλέ—Ἑφτά φλόγες». Μὲ τὸ βιβλίο αὐτό, ἄρκετὰ ἀξιοπρόσθετο, δημιουργεῖται μιὰ καινούργια ποιητικὴ παράταξη. Αὐτὴ τῶν νέων Τούρκων συμβολιστῶν. Ὁ συμβολισμὸς στὴν Τουρκία ἦταν ἀγνωστος ὡς πρὶν μερικὰ χρόνια. Πρῶτος πῶφερε τὸ μεθυστικὸ αὐτὸ λούλουδο στὴ λογοτεχνία τοῦ τόπου του, ἦταν ὁ Ἀχμέτ Χασίμ μὲ τίς συλλογὲς του «Πιγιαλέ—Τὸ ποτήρι» καὶ «Γκιὸλ σαατλαρί—Ὠρερ τῆς λίμνης». Στάθηκε ὁ ἰδρυτὴς τῆς σχολῆς «Φετζριατί—Αὐγὴ τοῦ μέλλοντος» μὰ πὸν γλήγορα ξεψύχησε γιὰ νὰ δώσει τὴ θέση τῆς στὸ σενάκλ τῶν «μεσαλετζιλέρ—φλογιστῶν».

Ὁ νεαρὸς ποιητὴς ξεχωρίζεται γλήγορα ἀπὸ τοὺς φίλους του καὶ τὴν ἴδια κι' ὄλας χρονιά, μαζεθεῖ ὄλα του τὰ κομμάτια σ' ἓναν τόμο «Μπιριντζί περντέ—Πρῶτὴ πράξη». Ὁ γαλαζόαιμος συμβολισμὸς του στὰ ποιήματα αὐτὰ γίνεται πιὸ φανερὸς καὶ πιὸ εὐγενικός. Μὰ μαζὺ καὶ περισσότερο σχολαστικὸς ἀπ' τὴν ἐπίμονη ἐργασία τοῦ στίχου καὶ τῆς λέξης. Ξεχωρίζουν ἀπ' τὸ βιβλίο αὐτὸ τὰ «Δέκα Τραγοῦδια τοῦ Θανάτου», ὅπου ζωγραφίζεται ὁ θάνατος μὲ ξεχωριστὴ δύναμη κι' ὁμορφάδα.

Στὸ 1930 πρωτοπαρουσιάζεται στὸ θέατρο μὲ τὸ τρίπρακτο «Τερσινὲ ἀκάν νεχίρ—Ὁ ποταμὸς πὸν τρέχει πρὸς τίς πηγές του», Στὸ ἔργο αὐτὸ ὁ συγγραφέας προσπαθεῖ ν' ἀποδείξει πῶς τὸ ὑποσυνείδητο κυριαρχεῖ στὴ ζωὴ μας. Καὶ τὸ ἐπιτυχαίνει ἄρκετὰ, σάν μάλιστα λάβει κανεῖς ὑπ' ὄψη τὴ νεαρή του ἡλικία καὶ τὴν παρθενία του ἀκόμα στὸ θέατρο.

Ὅστος, τὸ ἔργο χτυπιέται ἀπὸ μεγάλη μερίδα τοῦ τύπου ὑπερβολικὰ καὶ σχεδὸν ἀποτυχαίνει. Δημιουργεῖται ὅμως μιὰ τεράστια κίνηση γύρω στ' ὄνομά του. Μὰ αὐτὸς, καθόλου ἐπιρρεασμένος ἀπὸ

τις «πανταχούσες» που δέχεται, εργάζεται και τη δεύτερη χρονιά δίνει το «Ρουγιά Ιτσιντέ ρουγιά—Όνειρο μέσα σ' όνειρο» του, που, όπως κι' ο ίδιος συγγραφέας λέγει σ' ένα μέρος του έργου, στρέφεται γύρω στον ίδιο άξωνα, μπορούμε να ποούμε, με το «Rêve» του Racine, τον έρωτα μιάς γυναίκας με το παιδί του άντρα της.

CEVDET CUDRET

Όμως στην υπόθεση άνακατώνεται και ο συγγραφέας πατέρας που με τη δύναμη της υποβολής νομίζει τον έαυτό του τυφλό, καταλαβαίνει άργότερα ότι όσα έβλεπε ήσαν άληθινά, γιατί στην πραγματικότητα δεν ήταν τυφλός, κι' όχι πράγματα της φαντασίας του και της υποψίας του, κι' ό όποιος πληροφορεί τη γυναίκα του ότι γράφει ένα καινούργιο έργο.

Κατά την έπιθυμία της, της τό διηγείται και βλέπει κανείς τους ήρωές του πιασμένους χέρι-χέρι με τά πρόσωπα του «Όνειρο μέσα σ' όνειρο».

Ό από τότε πιά ό νέος ποιητής δίνεται όλότελα στο θέατρο. Κι' αυτοί που στο πρώ-

το του έργου τον άποκαλούσανε τολμηρό, βιαστικό, άσυνάρτητο, τώρα παραδέχονται πως είναι μιά θεατρική ιδιοφυία για τό σύγχρονο Τουρκικό θέατρο, που τό δύσμοιρο στερείται τόσο από Τουρκούς συγγραφείς. Όπως και τό Έλληνικό...

Όστερα από τό «Ρουγιά Ιτσιντέ ρουγιά», τό όποιο μεταφράσθηκε και στα Έλληνικά κατ' άπαίτησιν του θιάσου Όλίκης—Νέζερ για ν' άνεβαστεί άπ' αυτόν, μά κι' άγνωστο γιατί, δεν παίχθηκε άκόμα, ό Δζεβντέτ Κουντρέτ έδωσε κι' άλλα τρία έργα.

Τά «Ντανιάλ και Σάρρα». Ντράμ ούτς περντέ—Δράμα σε πράξεις τρεις» και «Κουρτλάρ—Οί λύκοι».

Ό από αυτά θά παιχθούν φέτος στο «Νταρουλμπεντάι» τό πρώτο και τό τελευταίο, τό όποιο, άς σημειωθεί, ό συγγραφέας θεωρεί για καλλίτερό του.

Τό «Ντανιάλ και Σάρρα» είναι ή ιστορία ενός ανθρώπου ζουλιγμένου κάτω άπ' τά έρείπια των γκρεμισμένων του πεποιθήσεων. Τό κομμάτι αυτό, μεταφρασμένο στα Έλληνικά άπ' αυτόν που υπογράφει τό άρθρο τουτο, ίσως σε μερικούς μήνες να δη τό φώς της δημοσιότητας.

Στό «Ντράμ ούτς μπερντέ» συναντούμε τη φανερή επίδραση της θεωρίας του Freud, στον συγγραφέα.

Σ' αυτό δειχεται τ' ότι ένας άνθρωπος, πουχασε πρόωρα τις σεξουαλικές του ικανότητες, δεν εύχαριστιέται από τίποτε. Καμμιά όμορφιά δεν του κάνει εντύπωση. Και πρώτα άπ' όλα βέβαια ή γυναίκα. Θέλησε ό Δζεβντέτ Κουντρέτ, να έξηγήσει στο έργο αυτό γιατί οι γέροι καλλιτέχνες δεν μπορούν πιά να δίνουν έργα. Ό άν ξετάσουμε τη ζωή του Γκαίτε, του Ούγκώ, του Όνατόλ Φράνς, που ως την τελευταία τους στιγμή ήταν τό μυαλό τους ώριμο, θά δούμε ότι σ' αυτούς ή σεξουαλική ικανότητα ήταν ζωντανή ως τό θάνατό τους.

Με τό τελευταίο του έργο «Κουρτλάρ», ό νέος συγγραφέας μπαίνει σ' έναν καινούργιο δρόμο. Αρχίζει τη δεύτερη, μπορούμε να ποούμε περίοδο στην τέχνη του. Ός τώρα ήταν καθαρός individualiste. Τόν ενδιέφερε ή ιδιαίτερη ζωή του άτόμου. Με τους «Λύκους» του γυρνά την προσοχή του άλλοι. Ξεετάζει τις σχέσεις του άτόμου και της κοινωνίας. Έλπίζουμε να μάς δοθεί σύντομα ή εύκαιρία να ξαναμιλήσουμε πιό έκτεταμένα για τό έργο αυτό, όταν άνεβαστεί στη σκηνή του μοναδικού μας «Νταρουλμπεντάι».

Πολλοί, κατηγορήσαν τον συγγραφέα για τη βία του. Είπαν πως έργα δοσμένα σε τόσο χρονικό διάστημα κι' από δραματογράφο τόσο νέο, δεν μπορούσαν ναχουν καμμιάν άπόλυτα άξία. Παρόμοια έργα, υποστήριξαν, χρειάζονται πείρα και πέννα πιότερων χρόνων. Δέ βρίσκουμε ναχουνε δίκαιο όλοι αυτοί. Είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι ό Δζεβντέτ Κουντρέτ εργάζεται διαρκώς με πείσμα και φανατισμό. Και με θέληση. Και πρό παντός μ' έμπιστοσύνη στον έαυτό του. Πράμμα που λείπει από πολλούς σύγχρονους νέους λογοτέχνες. Δεν είναι περίεργο και τόσο έκπληκτικό ένας νέος, που μέσα του καίει ή ίερή φλόγα της Τέχνης και που καθημερινά δουλεύει, να δώσει σε δυό ή τρία χρόνια τέσσερα θεατρικά κομμάτια, πολύ άνώτερα από πολλά τέτοια πιό μεγάλων του.

Όλλη άνέκδοτη εργασία ό Δζεβντέτ Κουντρέτ έχει μιά σειρά «Πρόζες», που λογαριάζει να βγάλεει σε χωριστό βιβλίο. Είναι πεζά κομμάτια όπως τά «Μπιζά γκιονέ—Όπως τά βλέπω» του δάσκαλου του Όχμέτ Χασίμ. Μιά ποίηση χωρίς μέτρα και στίχους. Ό φίλος συγγραφέας είχε την καλωσύνη, να μου δώσει άπ' τη σειρά αυτή, τό κομμάτι που δημοσιεύεται παρακάτω.

Πόλη

ΑΒΡ. Ν. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

CEVDET KUDRET

ΡΟΛΟΓΙ

Στην κάμαρά μου βρίσκεται ένα παλιό ρολόγι του τοίχου. Έχει δυο μεγάλα βάρη, κρεμασμένα σε μεγάλες χρυσές αλυσσίδες. Άλλοτε, το ρολόγι αυτό ήταν σύμφωνο με την ώρα της Ανατολής: Στη δύση χτυπούσε τις δώδεκα και την αύγη τη μία. Τώρα έμεις, το κανόνισαμε με την καινούργια ώρα κι' αλλάξαμε τη θέση στους δείχτες του. Όμως το φτωχό μου γέρικο ρολόγι, σαν αυτούς που καινούργια μαθαίνουν μι'ά ξένη γλώσσα, αρχεψε ν' αμφιβάλλει την ώρα που πρέπει νά μιλά και πολλές φορές, νά μη βγάζει κι' άλλας φωνή. Στόν καινούργιο αυτόν δρόμο, π' αρχιζε δλοΐδια όπως κι' ένας άνθρωπος που πρωτοπατεί στο φρεσκογιαλισμένο πάτωμα ενός σαλονιού, πρώτα δέν ήξερε τί νά κάμει, κοντοστάθηκε κάπως, κι' έπειτα με μεγάλη προσοχή, βαρειά-βαρειά, άργά-άργά, αρχεψε νά προχωρεί.

Τά γέρικα πόδια του τώρα, ποτέ πιά δέν μπορούν νά βιαστούν. Μένουν πάντα πίσω και μās δείχνουν άργό τó κύλισμα του χρόνου, γιατί προχωρούν τόσο σιγανά, που ό άνθρωπος δέ νοιώθει τις ώρες νά περνούν και κάποτε, στ' αλήθεια, πιστεύει σ' αυτό.

Γι' αυτό κι' έγώ τ' αγαπώ τó γέρικο ρολόγι μου. Τó ρολόγι μου αυτό, που μακραίνει τά λεφτά του, που κρατά ένα ευτυχισμένο δευτερόλεπτο μέρες ολάκερες, δέν είναι πιά ένα σκουλίκι που τρώγει, που ρουφά τó βίο μου. Είναι ίσως ένας μάγος άπαίσιος που τόν μακραίνει, που τόν κάμει άτέλειωτο ..

(Απ' τὰ Τουρκικά)

ΑΒΡ. Ν. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

Μ' ΑΡΕΣΕΙ...

Πόσο μ' άρέσει ώ, κόρη ταπεινή και χαμηλοβλεπούσα, νά σοϋ μιλά για τήν αγάπη μου με λόγια θαρρετά, λόγια αδιάντροπα και σ' νά σκύβης τó κεφάλι σου, βάφοντας τά μάγουλά σου ροδοκόκκινα, σαν ώριμα ρόδια που είν' έτοιμα νά σκάσουν και νά μη μιλάς!

Δέν ξέρεις πόσο σοϋ πάει αυτό τó χρώμα τής ντροπής. Και γώ, δέν ξέρω γιατί κάτι μέσα στά στήθεια μου σκιρτά από ήδονική ταραχή στη θωριά του.

Αν κάποια μέρα ιδώ, τις κόρες τών ματιών σου νά σηκώνουνται μ' άπάθεια ν' αντικρύζουν τις δικές μου, θαρρώ πώς κι' ή αγάπη μου για σένανε θά σβύση.

Δέν μπορείς νά φανταστής τή γοητεία που έχει αυτή ή στάση σου ή σοβαρή και ή άπελπισμένη, όταν άκοϋν τ' άφτάκια σου τις θαρραλέες μου κουβέντες!

ΓΙΩΡΓΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

MAURICE MAETERLINGK

ΣΟΦΙΑ & ΠΕΠΡΩΜΕΝΟ

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ)

Μην ξεχνόμe πώς τίποτε δέν μās συμβαίνει όταν δέν ανταποκρίνεται με τή φύση μας. Κάθε περιπέτεια που μās τυχαίνει, έμφανίζεται πρώτα στην ψυχή μας με τήν μορφή τών συνηθισμένων σκέψεων και καμμιά ήρωΐσμοϋ εύκαιρία δέν παρουσιάζεται σε κείνον, που δέν ύπήρξε ένας σιωπηλός και κρυφός—άγνωστος ήρωας!...

Ανεβήτε στο βουνό, κατεβήτε στις κοιλάδες, πηγαίνετε στην άκρη του κόσμου ή καλλίτερα, αν δέν μπορείτε ένα άπ' αυτά, περπατήστε, γύρω στο σπίτι σας και είμαι βέβαιος πώς δέν θά συναντήσετε, παρά μόνον τόν έαυτό σας σ' αυτό τόν δρόμο τής τύχης...

Ό Ιούδας, όταν βγή έξω, συναντά τόν προδότη Ιούδα και ό Σωκράτης, όταν άνόιξη τήν πόρτα του, συναντά έναν σοφό Σωκράτη.

Οί περιπέτειές μας, μās περιτριγυρίζουν όπως οί μέλισσες γύρω άπ' τήν κυψέλη και περιμένουν τήν γενέτειραν ιδέα νά βγή άπ' τήν ψυχή μας. Κι' όταν βγή τότε όλες μαζί τήν περισφίγγουν, όπως τά πεινασμένα παιδιά περισφίγγουν τήν μητέρα τους και με τά χέρια σηκωμένα προς τά πάνω, σαν σε ίκεσία, περιμένουν με μεγάλη άγωνία νά τους δώση φαί.

Συμμαχεΐστε με τó ψέμμα και νάσθε βέβαιοι ότι θά σας ακολουθήσουν όλα τά ψέμματα του κόσμου. Αγαπήσετε και οί περιπέτειες θά ριγήσουν κι' αυτές από αγάπες...

Γιατί όλα θά περιμένουν μιάν έσωτερική εκδήλωση: απλούστατα τήν εκδήλωση τής ψυχής μας...

Μετάφραση: ΔΡΗ ΤΡΙΠΟΔΑΚΗ

ΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΜΑΙΤΡ

Καλέ μου Μάιτρο, στην εϋφροναία πώς ν' άντέξω, σε περιβάλλον τέτοιο πώς νάναδειχτώ;

Παντού ένα βουρμάδι πνίγει με πηχτό...

—Με τις ιδέες του σπητιού πώς νά παλέψω;

Ό γέρος τó τροπάρι τ'μαθεν άπ' έξω:

—Τά ποιήματα δέ δίνουνε ψωμί!... — φοιχτό!

Κι' ή μάγνα μου σε μι' δουλειά, λείει, νά ριχτώ πύδ θετικήν, ειδέ στην ψάθα θε νά ρέψω!..

Κι' οί Κριτικοί; Είν' όλοι τους ραμολιμένα...

Αμφίβολα ό ένας λείει κοπλιμένα κι' ό άλλος, πώς δέν είσαι Ποιητής,

Σε θέλουνε ρωμαντικό και σκουριασμένο ώσαν κι' αυτούς, καλέ μου Μάιτρο. Μά θά έπιμένο κι' έτσι τις δάφνες θε νά πάρω ως Νικητής!...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΥΡΡΑΣΟΣ

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ

Δέν είναι σύγχρονο, δέν είναι πιά κι' ώραϊο
 νά κλαῖς σ' έναν σταθμό,
 ένα πρωτ' μετέωρο, σκοῦρο, σ' ἴν τὸ μοιραῖο,
 σάν ἀποχαιρετᾶς τὸν ἀδερφό.
 Ὁ κόσμος πιά είναι μιὰ ἐπιφάνεια ὀλοῦση
 κι' ὁ χωρισμός,
 μιὰ εἰκόνα, μιὰ ἀλλαγὴ, πὸν δὲ θ' ἀργήση
 παρ' ὅσο κι' ἕνας βίαιος ἀσπασμός.
 Δέν πρόπει μὲ τὸ πένθος κάποιας ἀπωλείας
 νά φεύγης πρὸς τὸ σπῆτι σου σκυφτός,
 εἶναι μιὰ πρόληψη, συνήθειας γελοίας
 νᾶσαι ἔτσι εὐαίσθητος, λεπτός.
 Δέν είναι νά σὲ κλειοῦν, σάν τὰ νεκροταφεῖα
 οἱ κάμαρες, πὸν ἐρήμωσε ἡ φυγὴ·
 εἶσαι ἕνα ἀντίγραφο ζωῆς, ρηχὴ φωτογραφία
 σάν ζῆς μὲ εὐγένεια, μὲ αἴγλη στήν σιγή.
 Δέν είναι σύγχρονο, δέν είναι πιά μοιραῖο,
 σάν στήλῃ πίκρας νά ὑψωθῆς σ' ἕνα σταθμό
 κι' ἄς εἶναι ἀνθρώπινο καὶ πάντα ώραϊο
 νά κλαῖς σάν χαιρετᾶς τὸν ἀδερφό...

ΝΙΚΟΣ Δ. ΠΑΠΙΑΣ

ΗΛΙΟΓΕΡΜΑ

Ἄπο δνειρόκοσμο βασιλαιο
 ἢ δύση τὸν τραβᾶ τὸν γήλιο
 στήν ἀγκαλιά της τῆ ροδάτη...
 Τ' ἀπόσζια πιά μεγαλωμένα,
 βλέμματα ἀχνὰ καὶ θαμπωμένα
 ρίχνουν στή μέρα τῆ φεγγάτη.
 ὦ! πῶς θυμάμαι τώρα ἀκόμα,
 ὁμοιο μὲ τοῦτο κάποιο γύμα
 πὸν χτύπαιε γλνκὰ ἢ καρδιά μας...
 Μὰ σβύσανε τὰ χτυποκάρδια...
 Κι' ὁ πόνος πιά βαστάει βάρδια
 μπρὸς στοῦ λυκόφως τοῦ ἔρωτά μας.

Γούθειο

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΔΙΑΚΑΚΟΥ

(Ἡ κριτικὴ τῶν συνεργατῶν μας ἀντιπροσωπεύει καὶ τὴ γνώμη τοῦ περιοδικοῦ).

ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΟΞΑ: «Γκαρσόν, ἕνα οὔτσου», διηγήματα.

Τὸ βιβλίο τοῦ κ. Δόξα ξάφνιασε τοὺς φιλολογικοὺς κύκλους μας σάν κυκλοφόρησε. Ὁ πρωτότυπος τίτλος του. Ὁ εἰκονογραφημένος πρόλογός του, τὸ τολμηρὸ περιεχόμενό του, θεωρήθηκαν ἀπ' τὴν καθυστερημένη κριτικὴ μας, σάν μιὰ ἐπιτόλαιη πρόθεση ρεκλάμας.

Καὶ ὁ κ. Δόξας... καταδικάστηκε ἀπ' τὴν σοβαρὴ (!) κριτικὴ ὅτι δέν σοβαρολογοῦσε διόλου.

Τοῦ καταλόγησαν ἕναν λογοτεχνικὸ διονυσιασμό, μὲ τὸν ὁποῖο, μὲς' στὶς σελίδες τοῦ νέου βιβλίου του εἶται μὲ τὰ καθιερωμένα φιλολογικὰ «σενάρια» ἐνὸς διηγήματος κι' ἀπόζητοῦσε μὲ μιὰ κυβιστικὴ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἕνα νέο ὕλικό οἰκοδομικὸ νά χτίσῃ καινούργια λογοτεχνικά οἰκοδομήματα. Κι' ἐνὸς ἀπλοῦστα, ὁ κ. Δόξας ἔμπασε μὲ τὸ νέο του βιβλίο στοῦ Ἑλληνικοῦ διήγημα ἕναν καινούργιο τύπο συγγραφῆς, ἡ κριτικὴ ὠργίαζε εἰς βάρος του, γιατί δέν ἤθελε νά παραδεχθῆ πῶς ἦταν δυνατό τὸ Ἑλληνικὸ διήγημα νά πλουτισθῆ καὶ μ' ἕνα νέο εἶδος: τὸ κοσμοπολιτικόν.

Στὸ βιβλίο τοῦ κ. Δόξα, ἀναγνωρίζουμε τὴν ἀξία ἐνὸς ἐξελεγμένου λογοτεχνήματος. Τὰ διηγήματά του εἶναι ἡ ζωὴ μας, παραλλαγμένη καὶ ἀποσυνθεμένη τόσο ὅσο τὸ ἐπιτρέπει ἡ πραγματικότητα.

Σκηνές καθημερινές, αἰσθήματα διεφθαρμένα καὶ μὴ, περιστατικὰ ἀπρόβλεπτα ἢ πὸν τὰ περιμένει κανεὶς, σάν συνέπειες μιᾶς πράξης του, δεμένα σὲ μιὰ λογικὴ σειρά καὶ ἐπεξεργασμένα σὲ ἱστοριοῦλες ζωντανές καὶ σύγχρονες, εἶναι τὰ διηγήματα τοῦ κ. Δόξα.

Ἐξω ἀπ' τὰ καλοῦπια τῶν «ἀψυχολόγητων» ψυχογραφιῶν καὶ τοῦ ἄκρατου ρεαλισμοῦ, τὰ διηγήματά του ἔχουν τὴν φινέτσα μιᾶς πολιτισμένης τεχντροπίας.

Ζωντανεῦν *ἐκεῖνο πὸν νοιώθουμε στοῦ ὑποσυνειδητό μας πρὶν ἢ ὕστερα ἀπὸ κάθε ἀνισόρροπη ἢ ἀσυλλόγιστη πράξη μας*, καὶ πὸν τὸ μπερδεύουμε μὲ τὴν ψυχογραφία ὅταν θελήσουμε νά τὸ ἐξωτερικεύσουμε.

Ὁ κ. Δόξας, ἔχει κατορθώσει νὰ *συστηματοποιήσῃ* αἰσθήματα πὸν γεννᾶ κάθε πράξη μας τόσο, πὸν νά μὴν ἀφίνῃ μετέωρο τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσης τῶν προσώπων, πὸν κινεὶ μὲς' στὰ διηγήματά του.

Διαβάζοντας τὸ «Ἄνὸ ρακέτες σ' ἕνα τόπι» ἀνακαλύπτεις τὴν ἀσυνειδητὴ σκέψη ἐνσωματωμένη σὲ μιὰ καθαρὴ μορφή καὶ βρῖσκες στὸν ἥρωα τῆς ἱστορίας αὐτῆς τὸν ἑαυτό σου, γυμνὸ ἀπὸ κάθε ἀκαθόριστη ψυχολογικὴ πτυχὴ.

Ἡ «Ζανέτ», εἶνε ἕνα ἀληθινὸ διήγημα κοσμοπολιτικῆς ὑπόθεσης, ὅπου ὁ ἔρωτας παύει νάνα διακοσμητικὸ στοιχεῖο καὶ παίρνει τὴν ἀληθινὴν μορφή καὶ ἀξία του, παίζοντας τὸν πραγματικὸ ρόλο του.

Τὸ ὑπόλοιπα διηγήματα ἔχουν τὴν ἴδια συγγραφικὴ χάρη καὶ τίς ἴδιες ἀρετές. Τὸ «Γκαρσόν... ἕνα οὔτσου», στάθηκε ἕνα βιβλίο πὸν ἀπασχόλησε ὄλο τὸ φιλολογικὸν τύπο, γιατί παρουσίασε μὲς' τὸ π ρ ω τ ὀ τ υ π ο εἶδος του καὶ τὴν ἀ ξ ί α.

Ἡ κυκλοφορία του ὑπῆρξεν πρωτοφανής. Κι' ὅταν συλλογισθῆ κανεὶς πῶς 30 δραχμές, — ὅσο κοστίζει τὸ βιβλίο — δέν τίς ξεδεύει ὁ καθείς, μὰ ὠριμένη τάξη διανοουμένων, ἔχει μπροστά του τὴν τρανώτερη ἐπιφοράγιση τῶν ὅσο παραπάνω μ' ἐπιμονὴ ὑποστηρίζουμε: τῆς ἀξίας τοῦ βιβλίου αὐτοῦ.

ΝΤΟΛΗ ΝΙΚΒΑ: «Τρία Μονόπρακτα».

Είναι παρήγορο το ότι ένα απ' τα πρώτα βιβλία που κυκλοφόρησαν το 33 είνε θεατρικό, γιατί ο περασμένος τουλάχιστον χρόνος δέ στάθηκε τόσο γόνιμος σέ θεατρική δημιουργία.

Τα «Τρία μονόπρακτα», περιλαμβάνουν μιά μονόπρακτη σατυρική κωμωδία, την «Λέξη που του χρειάζότανε», μιά μονόπρακτη κομεντί, την «Κούνια» και μιά μονόπρακτη φάρσα «Όπου την παθαίνει ο κ. Υπαστυνόμος».

Με τα τρία αυτά θεατρικά κομμάτια ο κ. Ν. Νίκβας, αποκαλύπτει, εκτός απ' την λογοτεχνική του δημιουργία, μιάν ώριμη και καλλιεργημένη φλέβα θεατρικού συγγραφέα.

Το δραματικό στοιχείο λείπει δλότελα απ' το θέατρο του κ. Νίκβα, που άλλως τε δέν έχει και τη θέση του, γιατί και τα τρία μονόπρακτα έχουν την λεπτή σατυρική ύψη της κωμωδίας, εκτός απ' την «Κούνια».

Η «Κούνια» είναι μιά piece—θά το προτιμούσαμε απ' τόν όρο «comédie», που ξεφεύγοντας απ' τα όρια της κωμωδίας, μά και του δράματος, στέκει το μεταίχμιο τών δυό.

Μιά ζωντανή αναπαράσταση της ανθρώπινης αδυναμίας στον έρωτα, είναι ή υπόθεση της «Κούνιας»: «Ένα άντρώγγο χωρίζει. Η γυναίκα πέρνει πίσω την άγάπη της μαζί με το παιδί της, κι' αφίνει μιά... κούνια στον πατέρα. Έκεινος, που την άγαπά άκόμο, δέν μπορεί ν' αποβάλη απ' τη σκέψη του τη φωτεινή ανάμνησή της, που καθημερινά την ένισχύει ή παρουσία της... κούνιας του παιδιού του.

Αποφασίζει νά την πουλήση. Στη δημοπρασία εμφανίζεται ή γυναίκα του, πλειοδοτεί και την αγοράζει...μαζί με την καρδιά του άντρα της, με τόν όποιο συμφιλιώνεται».

Λεπτά, ψυχολογικά γραμμένη, με μετρημένο σκηνικό πλαίσιο, ή «Κούνια» είναι ένα θεατρικό κομμάτι, που ζωντανεύει την πραγματικότητα σέ άδρες γραμμές. Το σκηνικό όστόσο ανέβασμά της, θ' άπαιτούσε ήθοποιά δυνατά και μελετημένα.

Τα δυό άλλα μονόπρακτα, έχουν όλα τα χαρακτηρισματα του κωμικού και σατυρικού πνεύματος και ξεχωριστά ή «Λέξη που του χρειάζότανε», που παίχθηκε με έντυχία από διαφόρους άθην. θιάσους τόν περασμένο χρόνο.

Τα «Τρία μονόπρακτα» είναι τρία θεατρικά κομμάτια γραμμένα από δημιουργό, που ξέρει το θέατρο και κυριότερα έχει μελετήσει τη σκηνή.

ΚΩΣΤΑ ΚΟΦΙΝΙΩΤΗ: «Έπί γής ειρήνη», ποιήματα.

Στίχους, που νάναι εκδήλωση μιάς καθαρά μεταπολεμικής άνησυχίας, νομίζω πως δέν μάς παρουσίασε ως τώρα, κανένας δημιουργός απ' την παράταξη τών νέων μας.

Ο κ. Κοφινιώτης κάνει το πρώτο αυτό βήμα. Δέν φιλοσοφεί. Ούτε ψυχολογεί. Θά λέγαμε πως σαρκάζει μέσα στους στίχους της νέας του συλλογής. Ο πόνος, ο οίκτος, ή συμπόνια για την άφόρητη τών ανθρώπων δυστυχία, ή συγκίνησή του για ότι βρώμικο βλέπει στη ζωή μας, στρωμένα σέ στίχους δουλεμένους και καλορισαμένους, άποτελούνε το κεντρικό θέμα της ποιήσής του.

Τίποτα το θαμπό, το άσθροστο, το σκοτεινό. Αφέλεια χαρακτηριστική, ζωντάνια υπερβολική, εύκολία στην έκφραση μοναδική, χαρακτηρίζουνε όλα τα τραγούδια του, που μερικά τους θά τάβαζα άδίσταχτα πλάϊ σέ ποιήματα του Άνθια και της Πολυδούρη.

Είναι σκληρός ο κ. Κοφινιώτης στην έκφρασή του, δεικτικός άρκετά και κάπως ρητορικός.

Όμως, όσοι έχουν διαβάσει παλιά τραγούδια του έρωτικά, θά πρέπει νάναι ξαφνιασμένοι απ' την άπτομη μεταστροφή του ποιητή, και θάπρεπε άκόμη νά βγάξανε το συμπέρασμα, πως κάποια άπτομη αίτία αίτιολογημένη, του υπάγρυνε το ξαφνικό αυτό ιδεολογικό πήδημα.

Όστόσο, οί στίχοι του μιλούν τόσο πολύ ίσια στην ψυχή μας και τόσο ρεαλιστικά έξωτερικεύουνε τόν πόνο του δημιουργού τών, που δονούν μέχρι άνατριχίλας την άνθρωπιστική συνείδησή μας.

Δέν νομίζω πως υπερβάλω. Ο κ. Κοφινιώτης γράφει στίχο που τόν νοιώθει όχι μονάχα αυτός, μά όλος ο κόσμος. Είναι άνθρωπιστής. Γιατί όχι; Έπειδή κάνει ποίηση; Θά μπορούσε νάγραφε και διήγημα και εϋθυμογράφημα άκόμη, μένοντας άνθρωπιστής.

Κι' αυτό, γιατί είναι συγκρατημένος. Δείχνει τη βρωμιά. Όμως δέν την φτύνει. Περιγράφει τη διαφθορά. Δέν ζητά όμως νά άφορίση.

Τα θέματα του όμως είναι κοινωνιολογικά. Όμως δέν τόν έμποδίζει αυτό νά φτιάχνει ποίηση με αίσθημα και ρυθμό.

Κι' όσο αν ή ποίησή του παρουσιάζεται κάπως έξώτεχνη, στο βάθος μένει θερμή, μουσική, λαγαρή.

Η «Απολογία ενός ανθρώπου», το «Μπορντέλο» ή «άπάντησις στο γράμμα σου», μαζί με δυό—τρία άλλα, είναι ποιήματα δυνατής εμπνευσης και έκτέλεσης, που τά ξεχωρίζω γιά την τολμηρή παραστατικότητα τους και το όμο ξετύλιγμά τους άνάμεσα απ' τ' άλλα της συλλογής του.

Μά και γενικά ή «Έπί γής ειρήνη» στέκει το ζωντανότερο ποιητικό βιβλίο του τελευταίου καιρού.

Ο κ. Κοφινιώτης, μ' αυτό παίρνει μιά παράξενη στάση αντίκρου στην ποίησή μας: Σ' ένα μελετημένο συμπέρασμα τέχνης και πραγματικότητας, πλάθει την νέα αύριανή ποίησή μας.

ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ: «Στεργιές και Θάλασσες».

Ο κ. Μπαστιάς δέν γράφει την γλώσσα που μιλάμε. Μά ούτε και μιλά την γλώσσα που γράφει. Στο νέο του βιβλίο «Στεργιές και Θάλασσες», παρουσιάζεται ως δημιουργός μιάς νέας γλωσσολογίας και δίνει ένα παράξενο στιφυπό ύφος στην άφήγησή του, σκόπιμο σ' όποιον το κατοπροσέξει.

Χωρίς νά άμφισβητήσουμε την φιλολογικήν άξία του βιβλίου αυτού, που κλείνει άληθινές λογοτεχνικές άρετές (Ποίμα για τούς Πεταλιούς, ο Μηνάς ο Ρέμπελος), θά θέλαμε νά τονίσουμε πως ο τρόπος με τόν όποιον εκφράζεται ο κ. Μπαστιάς, δέν είναι και ο καλύτερος.

Γιατί είναι άληθινή εκζήτηση ή φράση: «ήθελε νά ξεφογή από τις καθημερινές καδένες πούχε περάσει στα χέρια του ή άνάγκη), που άναφέρει στη «Σύρα» ή ή άλλη: «Όρες τών ώρω νά κάθεται νά παιδεύγεται», που έχει στο «Μακελειό». και που ούτε ιδιωματικές καν δέν είναι—γιατί δέ λέγονται σέ κανένα μέρος του τόπου μας—όσο κι' αν θέλει νά υποστηρίξη το αντίθετο ο κ. Μπαστιάς.

Η γλώσσα του βιβλίου του είναι πέρα για πέρα φτιαστή «ήθογραφία», που δέν έχει τόν τόπο της σέ περιγραφικά στίχια—σαν αυτά του κ. Μ.—μά άποκλειστικά σέ διηγήματα. Μερικοί, του κατελόγισαν την κακή παραβολή ότι Κοντογλίζει... Άπίθανο άφοι ο κ. Μ. έχει δική του δλότελα γλώσσα, μιά γλώσσα έντυποσιολογική και άκατάστατη, που θέλει νά την περάσει για «Έλληνικό στυλ».

Άλλοι, πως Σκαριμπτίζει...Ούτε αυτό. Γιατί δέν ήθογραφεί.

Ο κ. Μπαστιάς γράφει. Κατόπι σταματά. Ζητά μιά λέξη που νά κολνά. Την βρίσκει. Κάνει τη σύνδεση με την προηγούμενη, βρίσκει μιά επόμενη, μεταθέτει το ρήμα όπου του γουστάει και...σεβρίσει. Το φιλολογικό φαγητό είναι έτοιμο. Οί πεινασμένοι θί γιχτούν με τα μούτρα. Οί άλλοι, άς καιμωφουν από μακριά.

Ο κ. Μπαστιάς ξέρει τόν ύγρο άλμυρο άέρα του, κι' έχει όλα τα μέσα νά φτιάξη απ' αυτή τη ζωή του, ένα θαυμάσιο λογοτέχνημα.

Όμως, με τη γλώσσα—που δέν έχει κανένα προηγούμενο—δέν έπρεπε νά κατεβή σέ επικίνδυνους διαξίρισμούς.

Κι' αυτό είναι εκείνο, που άφαιρесе πολλά απ' την άξία του νέου βιβλίου του και που έξευτέλισε την φιλολογική άρετή του.

ΜΟΥΣΙΚΗ

* * * Η πρώτη Λαϊκή Συναυλία της ορχήστρας του Πανελληνίου Μουσικού Συλλόγου υπήρξε άνωμφοβόλως ή άπαρχή μιας νέας μουσικής κινήσεως. Άν και από τα περισσότερα μέλη της ορχήστρας έλειπε ή πείρα, μία χαρακτηριστική ρυθμική και ήχητική ομοιογένεια παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια της συναυλίας. Η συρροή του κόσμου που κατέκλυσε κυριολεκτικώς το «Κεντρικόν», είναι ή καλύτερη ένδειξη της συμπάθειας του κοινού στις καλές πρωτοβουλίες.

* * * Η τετάρτη Συμφωνική της ορχήστρας του Ήδείου Άθηνών άφισε έντυπώσεις άριστες. Η «έβδωμη ποιμενική συμφωνία» του Μπετόβεν, που έρμήνευσε ο κ. Μητρόπουλος πραγματική επιτυχία. Η μπαγκέτα του μäs έδωσε συγκινήσεις άφθαστες με τα υπέροχα κρασέντα της.

* * * Στις 14 Ιανουαρίου δόθηκε στην αίθουσα του «Παρνασσού» το ρεσιτάλ άπαγγελίας της Δίδος Βουτινιά, τη συμπράζει του κ. Τζών Βλαίκου.

* * * Στις 16 Ιανουαρίου δόθηκε στο «Ολύμπια» ή Ε' Συναυλία των Συδρομητών της συμπρωτικής ορχήστρας του Ήδείου Άθηνών. Η ΣΤ' θα δοθή στις 30 Ιανουαρίου.

* * * Η Έλληνική Χορωδία διοργάνωσε σειράν λαϊκών Συναυλιών, που θα δίνονται κάθε Κυριακή πρωϊ στο «Κεντρικόν». Η πρώτη δόθηκε στις 22 Ιανουαρίου.

* * * Στις 22 Ιανουαρίου δόθηκε στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιώς, με έξαιρετική επιτυχία, ή Α' Συναυλία του «Λογοτεχνικό-Καλλιτεχνικού Συλλόγου Νέων Πειραιώς».

ΞΕΝΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ

ΚΑΙ ΚΑΛΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

— Οι ήθη-ποιοι του θιάσου Κυβέλης—Μαρίκας προσελήφθησαν στο γύρισμα μιας νέας Τουρκικής ταινίας της εταιρίας «Ίπεκτοή Φίλμ». Σκηνοθέτης θα είναι ο Έργοροϋλ Μουσχίν Μπέης. Η ταινία θα γυρισθή στην Πόλη.

— Την Παρασκευή 6—1—33, πέθανε στη Ρώμη, σε ήλικία 84 χρονών ο διάσημος πιανίστας Βλαντιμίρ Πάχμαν.

— Πριν μέρες έγιναν στη Φλωρεντία τα έργαίνα της Ιης φουτουριστικής έκθεσεως, παρουσία και του ιδρυτού του φουτουρισμού κ. Μαρινέτι.

Εκείνο που προκάλεσε έξαιρετική άσθηση ήταν οι άγογραφίες που ήσαν φτιαγμένες με μίαν υπεριομιτέρνα τεχνολογία. Ο Ίταλικός τύπος επέκρινε άστηρώτα την νέα αυτή άπόπειρα των Φουτουριστών και ο Πάπας στο όργανο του Βατικανού, τον «Ρωμαιο Παρατηρητή», επέτέθηκε δριμύτατα κατά του φουτουρισμού αυτού της ιερής τέχνης.

— Τόν περασμένο μήνα δόθηκε στην Ζυρίχη, από τον δρ. Χάνς Χάρτμανν ένδιαφέρουσα διάλεξη για την τελευταία παρατηρούμενη κίνηση της Βαλκαν. Ένωσεως. Ο όμιλητής ανέφερε ήμ ενθουσιώδη λόγια και για την Έλλην. πρωτοβουλία στην κίνηση αυτή.

Η διάλεξη ώργανώθηκε άπ' τον εκεί Σύνδεσμο των φίλων της Ελλάδος.

— Το βραβείο Γκογκούρ 1932 δόθηκε φέτος στον Γκν Μαζελίν, 32 ετών. πρώην ναυτικό, συγγραφέα και δημοσιογράφο, για το ρομάντσο του οι «Λύκοι».

— Το βραβείο Φέμινα, έξ ίσου σπουδαίο με το Γκογκούρ, που άπονέμεται άπο επιτροπή κυριών, δόθηκε στον κριτικό Ραμου Φερναντέζ, για το ρομάντσο του το «Στοιχείμα».

— Το Διασυμμαχικό βραβείο του 1932, άπονεμήθηκε στην Σιμόνη Δατέλ, για το ρομάντσο της «Το σπίτι των Μπορί».

— Το βραβείο Μωρεάς, που βραβεύει κάθε χρόνο την καλύτερη ποιητική συλλογή, δόθηκε στον Γκαρντιέ, για τα τραγούδια του «Το γυμνωμένο Λάσος».

— Η περίφημη Γαλλίς έταίρος της «Κομεντι Φρανσαίς» Σεσίλ Σορέλ, άπεσύρθηκε άπ' τη σκηνή και πήρε τη σύνταξή της.

— Μόλις φέτος άποφασίστηκε να στηθή στο Παρίσι ή προτομή του Μπωντλαίρ.

ΑΠΑΡΧΗ

Στην τελευταία γενική συνέλευση των μελών της «Ένωσεως των Έλλήνων Λογοτεχνών», ψηφίστηκε ο κανονισμός του Πειθαρχικού της Συμβουλίου, που περιέχει διατάξεις και γενικότερας σημασίας.

Ο κανονισμός αυτός, δέν μιλεί μονάχα και δέν άποβλέπει σε τυχόν παραστρήματα των μελών της μοναδικής αυτής οργάνωσης, αλλά θέτει και για πρώτη φορά στην Ελλάδα τα θεμέλια μιας ήθικής πνευματικής ζωής.

Υπάρχουν διατάξεις του κανονισμού αυτού, που ρυθμίζουν τις σχέσεις εκδότου και συγγραφέα, άσφαλίζουν την επαγγελματική άλληλεγγύη, που στον τόπο μας ξέρομε πόσο εύκολα στραπατσάρεται, και διατάξεις που τιμωρούν άμείλιχτα εκείνους έκ των τυχόν διανοσούμενων ανθρώπων, που στον άγώνα της επικράτησης των δέν διατάζουν να χρησιμοποήσουν και την «ρεταινιά» στους πιο προχωρημένους συναδέλφους τους.

Μιά μάλιστα άστηρή διάταξη, θέτει φραγμό και σε μιά άλλη φοβερή πληγή της νεοελληνικής ζωής: Το ζήτημα των μεταφράσεων.

Όπως ξέρομε, πολλές φορές άνθρωποι που δέν ξέρομε καν μιά ξένη γλώσσα παρουσιάζονται στους εκδότες για μεταφραστες και προσφέρουν τα κατασκευάσμά τους σε πολύ φτηνή τιμή και κατατροπώνουν μ' αυτό τον τρόπο εκείνους που κάνουν επιμελημένη δουλειά κι' έχουν συνείδηση. Η μέθοδος των πρώτων είναι γνωστή: Ξαναγράφουν κάπως διασκευασμένα ξένα λογοτεχνικά έργα δημοσιευμένα έδώ κι' εκεί και στην καθαρεύουσα ή την ιμκτή.

Άπο αυτό το κακό, υπέφεραν πολύ τελευταία οι εδουνειδίτοι μεταφραστες, γιατί δέν προτιμήθηκαν άπο τους εκδότες για την τιμή που ζητούσαν για τη δουλειά τους και σερβιρίστηκαν και στο άτυχο κοινό μας ένα σωρό άνοσιές ύπομορφη μεταφρασμένων έργων.

Είναι λοιπόν, μιά που κλείνει μέσα του τόσες σοβαρές διατάξεις, έξαιρετικό γεγονός για την πνευματική μας ζωή, ή ψήριση αυτού του κανονισμού. Κι' άξίζει θερμάτα συγχαρητήρια ή συντάξασα τον κανονισμό επιτροπή της Ε.Ε.Λ. και ιδιαίτερα ο κ. Πέτρος Πικρός, ο όποιος δούλεψε με άυτοθυσία για τούτο, και άνωσίστηκε επίμουα μέχρι και της τελικής ψηφίσεώς του.

“ΑΝΤΕΘΝΙΚΟΝ,

Ο θόρυβος γύρω άπ' το συγκρότημα της οδού Άγ. Κωνσταντίνου κόπασε κάπως. “Υστερ” άπο τόσον θόρυβο, κάτι έλπίζαμε όλοι μας. Ο κ. Πολίτης έπρεπε να πιστέψη πως είχε κάποιο δικήν όλος αυτός ο κόσμος που του καταλόγιζε τόσα σφάλματα, και να παραδεχθή πως κάτι συνέβαινε... Μολαταύτα τίποτα δέν έγινε. Η τελευταία παράσταση του «Θανάτου του Δαντών», άπέδειξε πως άκόμη «άγρον άγοράζει» ή διοίκηση του «Έθνικού».

Άημιουργήσαμε ένα θέατρο, που καινώμασε να το λέμε «Έθνικό». Πληρώνουμε ευχάριστα φόρους γι' αυτό, και το αγαπάμε σαν έθνικό καιύημά μας.

Άλλά οι διευθυντές του, σεμνύνονται να φρονούν πως το «Έθνικό» πρέπει να παίξει μόνον Σαίπηρ, Μπόχνο, Ο'Νείλ, και άλλους ξένους συγγραφείς, γιατί Έλληνες θεατρικοί συγγραφείς δέν υπάρχουν (!).

Κι' έτσι το «Έθνικό», που τάχθηκε να άναζοτυρώση την Έλληνική θεατρική παραγωγή και να άναδείξη ταλέντα και έργα, να δημοουργήση μ'άλλα λόγια μιά παράδοση

στρέφει τα δπλαϊνάκια στο Έλληνικό θέατρο και γίνεται...—ας μās επιτραπεί η λέξη «Ανθεθνικό».

Άλλά, κύριοι Πολίτες του «Έθνικου» μας, ποιος είναι ο πραγματικός προορισμός σας; Ν' αγαπήσουμε τον Σαίξπηρ; Όχι, ασφαλώς.

Προορισμός σας είναι να μās κάνετε να αγαπήσουμε το φτωχό Έλληνικό θέατρο μας, που όσο φτωχό κι' αν είναι σήμερα, θα γίνει πλούσιο, δυνατό, υπολογισμο στην διεθνή διανοήση όταν υποστηριχθί από σās...

Κι' αυτό θα γίνει όταν υποστηρίξετε και ανεβάσετε στη σκηνή του Έθνικου έργα Έλληνικά, όχι σαν το «Πλοίο που ταξιδεύει», από ύστεροβουλία βέβαια, ούτε σαν τον «Ποπολόρο», από πεποίθηση στ' όνομα του συγγραφέα, αλλά ένα έργο νέου που να υπόσχεται....

Ανεβάστε το. Αν δεν αξίζει, θα μās πείσετε ότι έχετε δίκιο. Αν όμως είναι καλό θα δακρύσουμε από Έθνική αγάπη...

Κύριοι διευθυντές του Έλληνικού Έθνικου Θεάτρου: Νοιώστε το καλά, ότι το Έθνικό Θέατρο είναι δικό μας! Νοιώστε ακόμα ότι έχετε υποχρέωση, έχετε καθήκον, τόσο γιατί είσαστε Έλληνες, όσο και γιατί μισθοδοτείσθε από Έλληνες, να παρουσιάσετε και έργα Έλληνικά και μάλιστα έργα νέων. Δηλαδή να φροντίσετε να αναδημοσιουργήσετε το Έλληνικό Θέατρο που φθίνει και όχι θρύλο μονάχα γύρω απ' τ' όνομά σας.

Σας ρωτάμε ακόμα: Γιατί τα έργα των Έλλήνων συγγραφέων, που έχουν βραβευτεί σε διάφορους Δραματικούς Διαγωνισμούς, δεν φροντίζετε να τα ανεβάσετε από τη σκηνή του Σενικου πιά μπορούμε να πούμε Έθνικου μας Θεάτρου;

Δεν αξίζει κανένα; Μυστήριο! Μά δεν πρέπει να μείνη μυστήριο, γιατί αν δεν γλιώμασε, η Κριτική επιτροπή των ιαφόρων δραματικών διαγωνισμών, που κρίνει τα υποβαλλόμενα έργα, έχει ως μέλη και μερικά από τα μέλη της Κριτικής Επιτροπής του Έθνικου μας Θεάτρου.

Άλλά εκτός αυτού: Πού η φροντίδα μέχρι σήμερα του Έθνικου Θεάτρου, για το Νεοελληνικό Θέατρο; Τήν λέμε έμεις. Μιά! Να πείση το πολυ κοινό ότι δεν υπάρχει αξία λόγου, αξία συζητήσεως, καν, Έλληνική θεατρική τέχνη και να απογοητέψη κι' αυτούς ακόμα τους ίδιους τους θεατρικούς μας συγγραφείς.

Γιατί; Αυτό ρωτάμε και μεις. Κoi με την ευκαιρία αυτή ζητάμε απ' την Διοη του Έθνικου Θεάτρου να μās πη: Πόσα και ποιιά έργα Έλλήνων Θεατρικών Συγγραφέων νέων η παλαιών υπεβλήθησαν στο Έθνικό μέχρι σήμερα και γιατί άπερρίφθησαν.

Περιμένουμε απάντηση. Θα την πάρουμε. Και θύ επανέλθουμε...

ΝΤΡΟΠΗ!

Δεν είναι μονάχα ντροπή, αλλά και *ασέλγεια* πάνω στον νεώσκαφτο ακόμα τάφο του αλησμόνητου Πορφύρα, πολλά απ' όσα γράφτηκαν και ειπώθησαν σε μιάν έρευνα ενός καλού φιλόλογ. περιοδικού στον Πειραιά, που είχε την ευγενικά πρωτοβουλία να μαζέψη τις γνώμες των διανοουμένων μας για το έργο του έκλιπόντος ποιητή.

Είναι, επαναλαμβάνουμε, αίτιος να βοηθούν άνθρωποι διανοούμενοι, άνθρωποι που ούτε καν γνωρίζουν, ούτε έμελέτησαν βαθειά το έργο ενός απ' τους έκλεκτότερος ποιητές, που έχει να επιδείξη η Νεοελληνική ποίηση να καταφερόθουν έναντιον ενός νεκρού που βέβαια δεν μπορεί να υπερασπιστή τώρα πιά το μικρό σε όγχο, αλλά μεγάλοπνοο και έμπνευσμένο έργο του! Άλλά και αν ακόμα ζούσε θα τους άπαντούσε πάλι με τη σιωπή του. Γιατί έσυνήθιζε να ζή μ' αυτήν.

Και ούτε λίγο ούτε πολύ. Κάποιος, και θα τον ονομάσουμε, ο κ. Βουτιερίδης, αφού χαρακτήρισε τον Πορφύρα μέτριο στο έργο του, βεκλαμαδόρο στη δόξα του, τον άπεκάλεσε και... έρασιτέχνη ποιητή (!).

Σα να ύπηρχαν δηλαδή και επαγγελματίες ποιητές!...

Άλλά και ποιόν: Τον Πορφύρα! Τον άνθρωπο που τραβήχτηκε από τον κόσμο για να άφρασωθή στην Τέχνη.

Τον άνθρωπο που το έργο του θα μείνη ο άδιάφευστος μάρτυρας της μεγάλης του

άξιας. Τον άνθρωπο που η καθημερινή ζωή του ήταν Ποίηση. Όπως και το γέλιο του και η φωνή του.

Κι' όμως... Ό Πορφύρας ήταν ο μόνος λογοτέχνης που δεν άπέκτησε *προσωπικά* σ' όλη του τη ζωή, που ύτηρξε παραδειγματική σε άξιοπρέπεια και πολιτισμό.

Είναι λοιπόν πραγματική *ασέλγεια* πάνω στον τάφο του, να άποκτήση ο λεπτός έρημότης της Φρεατιόδας προσωπικά...μετά θάνατον.

Αυτό, για ν' άποκατασταθή κάποια φανερή κακουργεία μερικων ζωντανων έναντιον ενός άγιου νεκρού...Τι άλλο να πούμε! «Ού γάρ έρχεται μόνον...».

Η "ΙΔΕΑ,"

Όποιος κατάλαβε τι ζητάει μ' αυτήν ο κ. Μελās παρακαλείται να μās το γνωρίση...Έστω κι' ο ίδιος.

ΑΤΑΝΤΑΜΕ

Το «Ξεκίνημα», άποκλειστικό όργανο και μόνο των νέων που γράφουν, των νέων που αισθάνονται μέσα τους μιá ζωτικότητα που ζητάει να εκδηλωθί, των νέων που γεμάτοι ζωή, σφρίγος και νειάτα, ξεκινούν μ' άκράτητη όρμη για το δύσκολο ταξίδι της έπιτυχίας και της πραγματοποίησης των ευγενικών ιδανικων τους, με μόνα έφοδια την πίστη στις ίδιες ήθικες άρχές και δυνάμεις τους, θεωρεί υποχρέωση του να διαμαρτυρηθί για κάτι που γράφτηκε από χρονογράφο πρωϊνης εφημερίδας για όλες γενικά τις προσπάθειες των νέων:

Ό χρονογράφος αυτός κριτικάροντας το πρώτο φύλλο ενός «ιδεολογικού» περιοδικου, «που βγήκε να διδάξη—πολύ γλήγορα!—την άνάγκη μιās βαθειάς κοινωνικής άλλαγης» συνιστά-sic-να μην σπεύση κ.λπ.

Αυτό δεν μās ενδιαφέρει, όπως δεν μās ενδιαφέρει άκόμα και το ότι ο κύριος αυτός αντίκρίζοντας ένα από τα παλιά όνοματα στο παραπάνω περιοδικό έσπευσε άμέσως να καταπιστή μ' αυτό. Δικαίωμα του.

Κάνουμε όμως και μεις: έκείνο που έχουμε υποχρέωση να κάνουμε και μεταφέρουμε στην στήλη μας αυτή ό,τι άκριβώς έχει γραφτεί απ' αυτόν:

«Βγίνουν—γράφει—τόσα πολλά περιοδικά νεανικής κλάφας: τώρα τελευταία—με άξιώσεις, με φούμαρα, με μανιφέστα (...), προστάθειες που πάνε τζάμπα και τζάμπα—ώστε έχουμε την άξίωτη απ' την «Ίδέα» να μην σπεύση να μηη μπροστά απ' όλες αυτές τις φιλολογικές σαπουνόφουσες».

Και ποότα—πρώτα: Τον προκαλούμε να μās πη: ποιές είναι αυτές οι «νεανικές κλάφες» κι' άκόμα τί θέλει μ' αυτό να πη.

Δεύτερο: Πώς θέλει να μην πγαίνουν «τζάμπα καιτζάμπα» όλες αυτές οι ευγενικές προσπάθειες των νέων που ο ίδιος τις χαρακτηρίζει—πάλι καλά!—«φιλολογικές σαπουνόφουσες», αφού βρίσκονται πάντα οι καλοθελητές, όπως αυτός, για να τις τερπιλίζουν; Και τρίτο;...Τό να συνιστά κανείς, είναι το μόνο έγκολο.

Τό να φροντίση όμως να δημιουργήση «κάτι», που να πάρη τη σειρά του μόνο του, με την αξία του, δίχως την βοήθεια των άλλων, είναι πολύ, πάρα πολύ μεγάλο.

Δεν έχουμε να προσθέσουμε τίποτε άλλο.

ΜΙΑ ΑΒΑΣΑΝΙΣΤΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Άβασάνιστη, όλότελα άβασάνιστη είναι η άπόφαση του Δημ. Συμβουλίου του Πειραιά, για την όδο που έπρεπε να μετονομασθί σε όδο Λάμπρου Πορφύρα. Στο στενό μικρό δρομάκι, που άτ' τη μιá του πλευρά το περιβάλλουν οι τοίχοι του Ζαννείου Νοσοκομείου, δεν έχει καμιά θέση το όνομα του άξέχαστου Ποιητή. Σε όδο Λ. Πορφύρα έπρεπε και πρέπει να μετονομασθί η ή Λεωφόρος Φρεατιόδας η ή άκτη Μουτσοπούλου. Το Δημοτικό Συμβούλιο του Πειραιά, αν πραγματικά νομίζει ότι κάπως πρέπει να τιμήη την ιερή μνήμη του έκλιπόντος «μαίτη» της ποίησής μας, πρέπει άκυρώνοντας την προηγούμενη άπόφασή του, να μετονομάση την Λεωφόρο Φρεατιόδας η την Άκτη Μουτσοπούλου, σε Λεωφόρο η Άκτη Πορφύρα.

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΑΣ

Το «Ξεκίνημα» θέλοντας να φέρη σέ στενή έπαφή όλους τους νέους που γράφουν, όλους τους νέους καλλιτέχνες, κι' ακόμα κάθε νέο διανοούμενο, άρχίζει από την προσεχή Κυριακή 5 Φεβρουαρίου τακτικές εβδομαδιαίες φιλολογικές συγκεντρώσεις. Οι φιλολογικές αυτές συγκεντρώσεις, που θα γίνονται κάθε Κυριακή απόγευμα 4-7 και προσωρινά στά γραφεία μας, θάχουν μονάχα ένα σκοπό:

Νά τους έμπνεύσουν μιá συνδελφική αγάπη, που είναι απαραίτητη για τόν τραχύ δρομο της εξέλιξέως,νά τους συσσωματώσουν και νά τους φέρουν στά ύψηλά επίπεδα τών εθνεγικιών ιδανικιών τους.

Κάθε νέος διανοούμενος, που οί άρχές του είναι σύμφωνες με τόν σκοπό τών συγκεντρώσεών μας θάναι ευπρόσδεκτος στή φιλολογική συντροφία μας, χωρίς καμμιά ιδιαίτερη πρόσκληση.

ΕΝΩ ΤΥΠΩΝΟΜΑΣΤΕ

Ένώ τó φύλλο μας αυτό βρισκόταν στά πιεστήρια, λάβαμε γνώση μιás κριτικής για τόν Πορφύρα, στό περιοδικό «Μελέτη-Κριτική» του 'Ακαδημ. Όμιλου, όπου ό συνεργάτης του εκφράζεται με πολλή δόση άνευλάβειας για τó έργο του ποιητή.

Επειδή δέν προφταίνουμε νά άνασχευάσουμε τις επιλόαιες ανακριβείες του, την πρόπουσα άπάντηση δίνει ό συνεργάτης μας κ. Π. Μητσόπουλος στήν έφημερίδα «Έσπερινή».

Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Τό «Ξεκίνημα, μοναδικό του σκοπό έχοντας την ανάδειξη τών νέων ταλέντων, που θά άποτελέσουνε τά στελέχη της μελλοντικής Έλληνικής Λογοτεχνίας, έπροκήρυξε άπ' τó πρώτο φύλλο του **Φιλολογικό Διαγωνισμό πεζών και στίχων**, στόν όποιο μπορούν νά λάβουν μέρος όλοι άνεξαιρέτως οί νέοι που γράφουν.

Ό όρος συμμετοχής είναι ένας:

Ό κάθε διαγωνιζόμενος θά μäs στείλη τά έργα του σέ δυό δακτυλογραφημένα αντίτυπα ή σέ δυό καθαρογραμμένα χειρόγραφα, που θά τά υπογράψη άπαραιτήτως με ψευδώνυμο.

Σ' έναν άλλο φάκελλο κλειστό, θά γράψη τó όνομά του και τó ψευδώνυμο με τó όποιο διαγωνίζεται, καθώς και τή διεύθυνσή του.

Οί σφραγισμένοι αυτοί φάκελλοι θά άνοιχθουν μετά την άπόφαση της Κριτικής Έπιτροπής και παρουσία της.

Η Κριτική Έπιτροπή άποτελέσθηκε από τους έξης ποιητές και πεζογράφους:

Γιά τά πεζά : ό κ. Γρ. Ξενοπούλος, ό κ. Ν. Νίκβας και ό κ. Χρ. Λεβάντας.

Γιά τους στίχους : Ό κ. 'Απ. Μαμμέλης, ή κ. Μυρτιώτισσα και ό κ. 'Απ. Μαγνάρης.

Θά βραβευσθουν δώδεκα έν όλω νέοι.

Έξη με βραβεία (Α. Β. και Γ, για κάθε ειδικότητα) και έξη με έπαινους.

Ό Διαγωνισμός μας θά λήξη την 31 Μαρτίου έ. έ.

Στό έπόμενο άκριβώς φύλλο μας θά δημοσιευθουν τά άποτελέσματα του Φιλολογικού Διαγωνισμού μας και τó μεθεπόμενο φύλλο μας θά κυκλοφορήση άφιερωμένο άποκλειστικά στους 12 νέους, που θάχουν βραβευθή. Τó φύλλο αυτό, εκτός άπ' τά έργα τους, θά περιέχη και τά βιογραφικά σημειώματα του καθενός, τή φωτογραφία του καθώς και όλόκληρο τó αιτιολογικό της βραβεύσεώς του άπ' την Κριτική Έπιτροπή.

Τό «Ξεκίνημα» θέλοντας ακόμα νά χωρίση τó ήθικό από τó υλικό μέρος τών βραβείων, δέν θά βραβεύση **χρηματικά κανένα έργο**. Αντί χρημάτων θά δοθουν σ' όλους τους βραβευθησομένους άναμνηστικά διπλώματα.

Η προθεσμία ύποβολής τών έργων λήγει την 31 Μαρτίου έ. έ.

ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΜΑΣ

Τό «Ξεκίνημα» ακολουθώντας τις πρωτοτυπίες τών μεγαλυτέρων Εθνεγικιών Λογοτεχνικών περιοδικών, καλεί από σήμερα κάθε άναγνώστη του καθώς και κάθε διανοούμενο νά πη:

- 1) Ποιον θεωρεί τόν καλύτερο σημερινό Έλληνα πεζογράφο.
 - 2) Ποιον θεωρεί τόν καλύτερο σημερινό Έλληνα ποιητή.
 - 3) Ποιον θεωρεί τόν χειρότερο σημερινό Έλληνα πεζογράφο και
 - 4) Ποιον θεωρεί τόν χειρότερο σημερινό Έλληνα ποιητή.
- Ακόμα: Ποιον θεωρεί ως τόν πιο άμερόληπτο κριτικό.

Κάθε άναγνώστης μας πρέπει ν' άπαντήσει δυό φορές σέ κάθε ερώτημα και νά δώση την ψήφο του σέ δυό διαφορετικούς πεζογράφους ή ποιητές διαφόρων όμωσ έποχών. Δηλαδή είνε ύποχρεωμένος νά ψηφίση έναν πεζογράφο ή ποιητή της προτιμήσεώς του από τους παλιούς και έναν πεζογράφο ή ποιητή της προτιμήσεώς του από τους νέους.

Βασικοί όροι:

- 1) Οί συμμετέχοντες στό δημοψήφισμα πρέπει νά άπαντήσουν άπαραιτήτως σ' όλα τά ερωτήματα μας, διαφορετικά ή ψήφος τους θεωρείται άκυρος,
- 2) Μαζί με κάθε άπάντησή τους νά μäs στείλουν και τó Δελτίο Δημοψηφίσματος που βρίσκεται στην προτελευταία σελίδα του φύλλου μας.
- 3) Νά άπαντήσουν με ψευδώνυμο, έσωκλείοντας τó πραγματικό τους όνομα μαζί με τó ψευδώνυμο που χρησιμοποιούν, σ' έναν ιδιαίτερο φάκελλο έπισκεπτηρίου και που θά συνοδεύη την άπάντηση.

Άπαντήσεις θά δεχόμαστε μέχρι και της 31 Μαρτίου έ. έ.

Στό έπόμενο φύλλο μας θά δημοσιευθουν τά άποτελέσματα του Δημοψηφίσματος, με σειρά κατάταξης τών λογοτεχνών και ποιητών μας που ή ψηφοφορία θά τους έχει φέρει.

ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΠΟΡΦΥΡΑ

Όπως άναγγείλαμε στό πρώτο φύλλο μας τó φιλολογικό μνημόσυνο του άλησμονητου Πορφύρα θά γίνη τόν Μάρτη στό Δημοτικό Θέατρο Πειραιώς. Η ήμερομηνία και τά όνόματα τών όμιλητών θ' άναγγελθουν άπ' όλο τόν καθημερινό τύπο και τó περιοδικό μας.

ΕΙΔΗΣΟΥΛΕΣ

—Μαζί με μιá ιδιαίτερα έπιστολή του στρατάρχου Χίντεμποργκ, ό πρεσβευτής της Γερμανίας κ. Αϊζελνούθ έπέδωκε στις 17 Ίανουαρίου στόν ποιητή κ. Κωστή Παλαμά τó άναμνηστικό μετάλλιο του Γκαίτε. —Άπεσταλμένος άπ' τις μεγαλύτερες εφημερίδες της Βουδαπέστης έφθασε πρό ήμερών στην Άθήνα ή Οδύγγοις συγγραφέυς και δημοσιογράφος Ρενέ Έρντός. Σκοπός της είναι νά γράψη σειράν άρθρων, που θά πραγματοποιούνται την Άρχαία Έλληνική Τέχνη, την πνευματική και κοινωνική ζωή του τόπου μας καθώς και ένα βιβλίο της, που θά άφιερώση στην χώρα μας.

— Πληροφορούμεθα ότι πρόκειται νά κυκλοφορήση νέο περιοδικό, με τόν τίτλο «Σήμερα».

Ό τίτλος του είναι άνόητος. Περιμίνουμε τó περιεχομένο του...

Τόν άποβιώσαντα πρόεδρο του «Παρνασσού» Τιμολέοντα Ήλιούπουλον διεδέχθηκε ό κ. Ίπποκράτης Καραβίας.

Τόν προσεχή Σ)βριο θί συνέλθη στην Άθήνα τó «Διεθνές Συνέδριο Πνευματικής Ίδιοκτησίας».

ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΜΑΣ

(Γράμματα, συνεργασία κι' έμβάσματα στέλνονται στον κ. Ν. Αϊβαλιώτη—Λεωχάρους 18, Πειραιάς.)

Έναν, Αίγιον.—Ευχαριστούμε για τὰ τόσο κολακευτικά λόγια σας. Όπως βλέπετε ή προσπάθειά μας χαιρετίσθηκε μ' ένθουσιασμό απ' ύλους. Τὸ ποιήμά σας κρύβει κάποιο νόημα φιλοσοφικό, πὸν δὲν κατορθώνετε ὅμως νὰ τὸ ἐκφράσετε. Ίσως θὰ τὸ πετυχαίνατε στὸ πεζό. Γιὰ δοκιμάστε. **Σωτ. Ἄθ. Τζαβάραν, Πύργον Ἡλείας.**—Δὲν βλέπουμε νὰ φανερώσετε καμμιὰ θετική προσπάθεια. Κι' ὅμως σὰς ξέρουμε γιὰ τόσο δραστήριο...**Μπιάνκιν Ρωμαίου, Ἐνταῦθα.**—Ἐπιτρέψτε μας νὰ τὸ κρατᾶμε μυστικό. Ὅσο γιὰ τὸ ποιήμα σας τὸ βρῖσκουμε πολὺ ἀπρόσεκτα γραμμένο κι' ἐπομένως ἀκατάλληλο γιὰ περιοδικὸ τέχνης σὰν τὸ «Ξεκίνημα». **Γεώργιον Α. Σαράντην, Πάτρας.**—Σὰς ἀπιντούμε ταχυδρομικῶς. **Τάκην Δέξαν, Πύργον Ἡλείας.**—Τὸ καλὸ γράμμα σας μᾶς εὐχαρίστησε ἐξαιρετικά. Εὐχαριστοῦμε πολὺ—πολὺ καὶ γιὰ τὶς ἐνέργειές σας. Τὰ πεζὰ σας ὄχι γιὰ τὸ «Ξεκίνημα», πὸν ὅσο κι' ἂν εἶναι περιοδικὸ τῶν νέων, κάνει εὐσυνείδητη κι' ἀσθηρὴ ἐπιλογὴ ὕλης. Στείλιτε μας κάτι ἄλλο μὲ θέμα πρωτοτυπώτερο καὶ λογοτεχνικώτερα δουλεμένο. **Ἀλίκην Κρητικῶς, Κέρκυραν.**—Πήραμε τὸ γράμμα καὶ τὴν ἐπιταγὴ σας. Σὰς εὐχαριστοῦμε καὶ γιὰ τὰ δύο θεράμ. Σὰς γράψαμε συνδρομήματα. Τὰ ποιήματά σας δὲν ἔχουν ἀκόμη τὴν ὀφθαλμικὴ μορφή ἑνὸς λογοτεχνήματος. Διαβλέπουμε πολλὰς ἀρετὰς, πὸν ἀδυνατεῖτε ὅμως νὰ τὶς ἐκφράσετε. Θάπρωτε νὰ διαβάζετε διούκους μᾶς ἀλλὰ νὰ ξένους ποιητὰς, γιὰ νὰ διαπιστώσετε πόσο ἀκόμη ἀπέχετε ἀπ' τὴν ἀληθινὴν τέχνη. Πάντως μὴ βαρύνετε μὰς στέλνεντε συνεργασία. Ὅταν βροῦμε τὸ ἐλάχιστο μὲ ἀληθινὴ πνοή, θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. **Νίκον Ρώτην, Ἐνταῦθα.**—Γραμμένα κι' ἀπ' τὶς δύο μεριεὶς τοῦ φύλλου. Συναστείλιτε τὰ μᾶς. **Εὐστράτιον Ἀνδρεαδάκην.**—Τὸ πεζὸ σας καλὸ καὶ τὸ κρατοῦμε γιὰ τὸ φιλολ. διαγωνισμό. **Τώνην Πάλτσον, Πόρον.**—Πήραμε τὴν συνδρομὴ σας. Εὐχαριστοῦμε. **Φ. Καρ. Ἐνταῦθα.**—Τὸ κρατοῦμε γιὰ τὸν φιλ. διαγωνισμό. **Γ. Θ. Χάρβ-ν.**—Τὸ γράμμα σας μᾶς συγκίνησε. Οἱ στίχοι σας ἐξαιρετικὰ δουλεμένοι καὶ μὲ πνοή. Δυστυχῶς δὲν μπορούμε νὰ τοὺς δημοσιεύσουμε γιὰτὶ δὲν ὑπογράφετε μὲ ὀλόκληρο τ' ὄνομά σας. Περάστε ἀπ' τὰ Γραφεῖα μᾶς. **Γεώργιον Καραπάνον, Ἐνταῦθα.**—Οἱ στίχοι σας ὄστερον μετριῶς. Περιμένουμε κάτι καλλίτερο, γιὰτὶ διαβλέπουμε ἀνάμεσα στὶς γραμμές σας μελετηρὸ στίχουργό. **Δ. Ν. Γαλιάνην, Μεσολόγγι.**—Εὐχαριστοῦμε πολὺ—πολὺ. Σὰς θεωροῦμε συνοδοιπόρο μᾶς. **Μ. Αἰβαλιώτου, Ἐνταῦθα.**—Ὁ κ. Ν. Αἰβαλιώτης ἐξεπλάγη γιὰ τὴν συνωνυμία. Περάστε μὰ Κυριακὴ ἀπόγευμα ἀπ' τὰ γραφεῖα μᾶς. **Ἀντώνιον Ε. Σαμαράκην, Ἐνταῦθα.**—Περάστε ἀπ' τὰ γραφεῖα μᾶς. **Τασίαν Παπαθεοδώρου, Καλλιθέαν.**—Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ καλὸ γράμμα σας. Συνδρομὴ σας δὲν πήραμε. **Θάνον Λυκαίον.**—Περάστε ἀπ' τὰ γραφεῖα μᾶς. **Γ. Κυριαζήν, Καβάλλαν.**—Συνδρομὴ σας πήραμε. Δελτίο σὰς στέλνουμε. Εὐχαριστοῦμε. **Πάνον Κόρπαν, Πάτρας.**—Ἐπιμένουμε γιὰτὶ μπορεῖτε. **Κ. Ρεπατσᾶν.**—Εὐχαριστοῦμε. **Γ.Τ. Μπαμπούκην, Ζάκυνθον.**—Περιμένουμε δύο φωτογραφίαις καὶ συνδρομὴ σας. **Ν. Τρέχαν.**—Ἡ λέξις πέταλα γράφεται μὲ ἓνα λ. **Π. Παπαγεωργίου.**—Ἡ Δ)ση τοῦ γραφεῖου μᾶς σὰς εἶναι γνωστὴ. Σὰς περιμένουμε. **Π. Βερυκοκάκην, Ρέθυμνον.**—Ἡ συνεργασία σας καλὴ. Τὸ φύλλο σας μᾶς ἐπιστράφηκε. **Στέλιον Μυλωνάκην, Ρέθυμνον.**—Στείλιτε μᾶς δύο φωτογραφίαις. Τὴν συνδρομὴν σας νὰ τὴν στείλιτε σὲ γραμματόσημα. **Μανώλην Καραγιαννίδην, Καλλιθέα.**—Περάστε ἀπ' τὰ γραφεῖα μᾶς. **Δαμιανὸν Κεραμάρην, Καρδίτσα.**—Ὁ κ. Χαννοῦσης σὰς ἀπαντᾶ ἰδιαίτερός. **Θ. Ἀνδέρην.**—Περάστε ἀπ' τὰ γραφεῖα μᾶς. **Α. Βογιατζήν, Καρδίτσα.**—Δὲν ἔχουμε λόγια νὰ σὰς εὐχαριστήσουμε. **Michele N. Grigora, Ρόδον.**—Σὰς εγγράψαμε συνδρομητὴ. Φύλλο στέλνεται. **Β. Βαφειάδην.**—Βιβλία καὶ συνδρομὴ ἐλήφθησαν. Στείλιτε μᾶς κάτι καλλίτερο. **Χ. Ἀλεξίου.**—Θὰ μὴ στὸ ἐπόμενον. **Πάνον Ἰωαννίδην, Λευκωσίαν-Κύπρου.**—Δεχόμεθα εὐχαρίστως. Στείλιτε μᾶς δύο φωτογραφίαις. **Γ. Ποτέαν, Ἐνταῦθα.**—Περάστε ἀπ' τὰ γραφεῖα μᾶς.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

(Ἀναγγέλλουμε καὶ κρίνουμε ἑστὶ βιβλία μᾶς στέλνονταί σὲ δύο ἀντίτυπα.)

ΣΟΥΤΟΥ ΧΟΝΑΡΟΠΟΥΛΟΥ : «Κουρασμένοι πὸν βαδίζοντες», (Διηγήματα) Πειραιάς.
ΓΙΩΡΓΗ ΙΩΑΝΝΟΥ : «Φατρία», (Διηγήματα) Ἀθήνα.
ΠΑΝΟΥ ΣΠΑΛΑ : «Πειραιώτικες εἰδήσεις» (Ποιήματα), Πειραιάς
Ν. ΝΙΚΒΑ : «Τρία Μονόπρακτα», Ἀθήνα.
ΚΩΣΤΑ ΚΟΦΙΝΙΩΤΗ : «Ἐπὶ γῆς Εἰρήνη», (Ποιήματα) Ἀθήνα.
ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΟΞΑ : «Γκαρσόν, ἓνα οὐσίαν», (Διηγήματα) Ἀθήνα.
ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ : «Στεργίαι καὶ θάλασσες», (Ἐντυπώσεις) Ἀθήνα.
ΚΟΥΛΗ ΖΑΜΠΑΘΑ : «Τὸ βασίλειον τῆς ἀγάπης» (Ποιήματα) Ἀθήνα.
ΧΡ. ΛΕΒΑΝΤΑ : «Ὁ ἴσιος δρόμος», (Διηγήματα) Πειραιάς.
Α. ΠΕΤΡΑΚΗ : «Λουλουδιὰ ἀλυσσίδα» (Ρομάντζο), Ἀθήνα.
Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ : «Ὁ μπαμπᾶς ἀφασίας», (Διηγήματα) Ἀθήνα.
Β. ΒΑΦΕΙΛΑΗ : «Καλαμῖνα φλογέρα», (Ποιήματα) Ἐδεσσα.
Μ. ΘΑΜΜΕΝΟΥ—ΜΑΝΔΑΡΗ : «Δοξαριές», (Ποιήματα) Ἀθήνα.
ΧΡ. ΨΥΡΙΑΣΟΥ : «Φιλικά καὶ φιλημένα», (Ποιήματα) Ἀθήνα.

Ο ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

(Ἀναγγέλλουμε ὅσα περιοδικὰ μᾶς στέλνονταί μὲ ἀνταλλαγὴ τοῦ διου μᾶς.)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ : Μηνιαῖο λογοτεχν. περιοδικό, Θεσπύζην.
ΝΕΙΛΑ : Μηνιαῖο λογοτεχν. περιοδικό, Ἀράμα.
ΣΤΑΘΜΟΣ : Μηνιαῖο ἐπιθεώρηση προχωρημένης διανοήσης, Πάτρα.
ΕΒΔΟΜΑΣ : Μεγάλη εἰκονογρ. ἐπιθεώρηση ΑΘΗΝΑ.
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΟΙΝΩΝ : Ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα πρὸς διάδοσιν τῶν οἴνων.
ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ : Ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα, Τρίπολις.
ΑΝΑΤΟΛΗ : Ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα, Καρδίτσα.
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ : Ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα, Κοζινιά.
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ : Ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα, Σικάγον, Η. Π.
ΜΑΘΗΤΗΣ : Μαθητικὴ φιλολ. ἐπιθεώρηση, Ἀθήνα.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΜΑΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΤΟΥΡΚΙΑ (Κων)πολις	: Ἄβθ. Ν. Παπάζογλου
ΓΑΛΛΙΑ (Παρίσι)	: Ν. Μαλιόγλου
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (Φιλιππούπολις)	: Χρ. Βαρονητάδης
ΑΓΓΑΙΑ (Λονδίνον)	: W. H. Smith and Sons Ltd
ΓΕΡΜΑΝΙΑ (Λοξόδη)	: Δ. Μαντζάρογλου
ΑΙΓΥΠΤΟΣ (Πόρτ-Σάϊδ)	: Γ. Ἰωάννου
ΚΑΝΑΔΑΣ (Μόντρεάλ)	: Georges Alexakis, c/o Dom Flor. Corn 1002

ΔΗΛΩΣΙΣ

Δικαίωμα ἐγγραφῆς συνδρομητῶν στὴν Αἴγυπτο ἔχει ὁ Συνεργάτης μᾶς καὶ ἀνταποκριτὴς μᾶς ἐν Πόρτ—Σάϊδ κ. Γιώργος Ἰωάννου.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΣΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ - ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΠΑΝ. Σ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 37

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ: ΤΣΑΡΜΑΔΟΥ 44

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΒΙΒΛΙΑ: ΣΧΟΛΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΛΠ.

ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

ΜΟΥΣΙΚΑ ΤΕΜΑΧΙΑ, ΜΕΘΟΔΟΙ, ΧΟΡΔΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΤΕΜΑΧΙΩΝ

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

ΠΑΣΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΑΤΩΝ κλπ.

ΠΛΗΡΕΣ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΑΧΕΙΑ - ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ